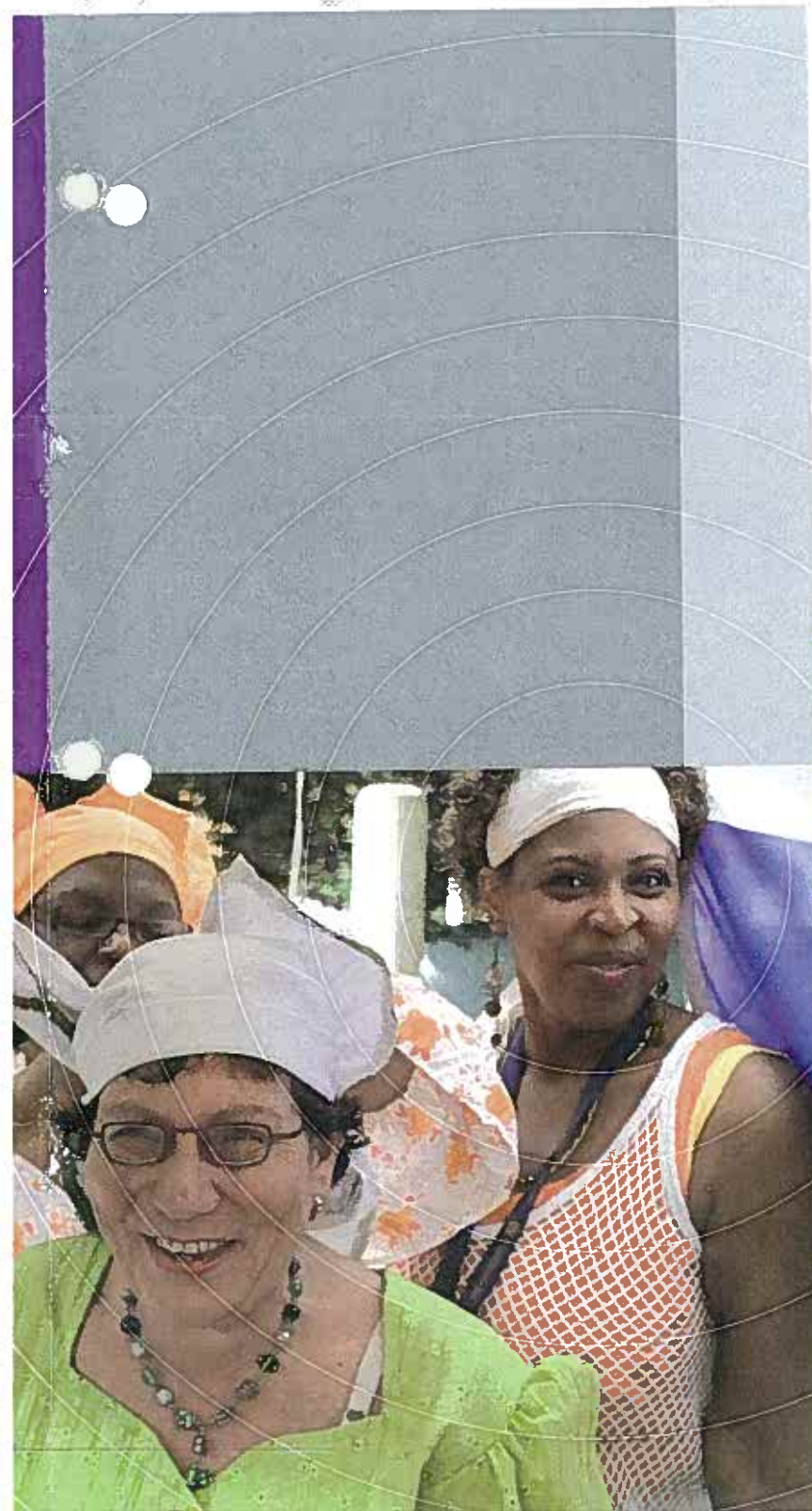

gemeente Tilburg

premie op actie

De kracht van de Tilburgse wijkaan

Tilburg is in Nederland een van de pioniers van de wijkgerichte aanpak. Al tien jaar gaat de gemeente bij het oplossen van sociale problemen gebiedsgericht en integraal te werk. Daarbij worden steeds grenzen verlegd, zodat de Tilburgse aanpak vaak een inspiratiebron is voor andere gemeenten.

Tilburg heeft deze aanpak neergelegd in recente beleidsnota's, zoals het Algemeen Beleidsplan *Actief, Buurtgericht, Creatief* en de Welzijnsvisie 2008-2011, *Kansrijke stad, vitale wijken*. Centraal in deze plannen staat de samenwerking met wijkbewoners en met partners als woningcorporaties, welzijns- en zorgorganisaties en scholen. Niet alle betrokkenen zullen de gemeentelijke nota's onder ogen krijgen. Hetzelfde geldt voor maatschappelijke en bestuurlijke instanties buiten Tilburg die zich bezighouden met de wijkproblematiek. In deze brochure vinden zij een minder formele beschrijving van de Tilburgse aanpak, aan de hand van een rondgang door de wijken die een speciale impuls krijgen om hun problemen te boven te komen.

Traditie van gebiedsgericht werken

Tilburgers zijn, als ze hun woonplaats aanprijzen als de *schonste stad vant laand*, een beetje ironisch. Zo mooi is Tilburg nou ook weer niet. Maar dat wil niet zeggen dat Tilburgers geen reden hebben om trots te zijn op hun stad. Nadat met het verdwijnen van de textielindustrie de basis onder hun bestaan was weggevallen, hebben ze zich als de baron von Münchhausen aan hun eigen haren uit het moeras omhooggetrokken.

Tilburg is nooit geholpen door programma's zoals die na de mijnsluitingen voor Zuid-Limburg zijn opgesteld. De Tilburgers hebben het op eigen kracht gered. Ze probeerden gewoon van de middelmaat iets moois te maken. En nu is Tilburg een ondernemende stad geworden. Niet in de zin van glossy en flitsend, maar een stad waarin kleinschalig van alles wordt ondernomen. Zo wordt de nieuwe stationszone niet alleen een 'toplocatie', maar ook een plek waar gewone oude en nieuwe Tilburgers iets kunnen beginnen.

En er is nog iets waar Tilburg trots op is. Het vertrek van de textielindustrie was ook een harde klap voor de oude arbeiderswijken en de nieuwe wijken van na de oorlog. Werkloosheid en sociale problemen namen snel toe. Juist in dezelfde periode veranderden veel wijken van karakter door de komst van immigranten, van wie er velen in een achterstandspositie verkeerden. Toch heeft Tilburg weten te voorkomen dat er grote probleemwijken ontstonden. 'Dat komt ook doordat we innovatief en preventief te werk gaan,' zegt wethouder Gon Mevis. 'We hebben in Tilburg gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak over de hele stad. Die manier van werken is succesvol, maar vereist een grote inzet in geld en mankracht. Op de langere termijn besparen we hiermee weliswaar geld, maar op korte termijn hebben we extra financiële ondersteuning nodig van bijvoorbeeld het rijk'.

Tilburg is een stad, maar bestaat eigenlijk uit een verzameling aan elkaar gegroeide dorpen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat Tilburg 23 wijkcentra telt - voortgekomen uit de fijnmazige parochiestructuur die je hier vroeger had. Geen wonder dus dat Tilburg al zo vroeg overging op een wijkgerichte aanpak. 'Tien jaar geleden hebben we per wijk een integraal wijkplan gemaakt,' zegt wethouder Jan Hamming. 'Die plannen zijn nog steeds leidend.'

De nieuwe benadering werd ook in de gemeenteorganisatie verankerd. Sinds 1997 kent Tilburg een dienst Wijkzaken, intussen omgedoopt tot dienst Gebiedsontwikkeling. Vier gebiedsteams zorgen voor de integrale aansturing van sociale, economische en fysieke ontwikkelingen in de wijken. Binnen ieder gebiedsteam zijn gebiedsmanagers en gebiedscoördinatoren verantwoordelijk voor het signaleren en aanpakken van problemen.

Dat wil nog niet zeggen dat de Tilburgse aanpak 'klaar' is. 'Toen we ermee begonnen, ging het om kanteling van de organisatie,' zegt wethouder Mevis. 'Dat heeft veel goeds gebracht, maar je hield nog afzonderlijke kolommen voor welzijn en sociale zekerheid. Dat moet je ook op gebiedsniveau organiseren. Je moet daar mensen hebben die makkelijk kunnen switchen tussen die kolommen. Maar we houden de voeten op de grond, het is te complex om het helemaal op te knippen naar wijkniveau. Je moet een stadsbrede structuur houden en alleen in de probleemwijken een unit bouwen die daar dagelijks aanwezig is.'

Niet alleen wat organisatie betreft, is de Tilburgse aanpak volop in ontwikkeling. Hetzelfde geldt voor de doeleinden en methoden. In de jaren tachtig startte Tilburg met stadsvernieuwing in de oude wijken. De nadruk lag daarbij op 'fysieke' vernieuwing: breken en bouwen. Sindsdien is de aanpak steeds breder geworden: niet alleen de woonomgeving krijgt aandacht, maar ook problemen van armoede, onderwijs, criminaliteit en maatschappelijk isolement. De gemeente ging zich, behalve met stenen, steeds meer met mensen bezighouden.

Basisvoorzieningen voor alle Tilburgers

Alle Tilburgers moeten gebruik kunnen maken van stevige basisvoorzieningen op het gebied van zorg en welzijn, veiligheid en integratie. In het Meerjarenbeleidskader Wmo 2008-2011 *Actieve burgers, ondersteunende stad* is verwoord hoe dit mogelijk gemaakt wordt. Zo richt de gemeente overal in de stad woonzorgservicezones in voor mensen met fysieke en psychische beperkingen. Ouderen en gehandicapten kunnen daardoor langer zelfstandig blijven wonen. Ook worden er MFA's gebouwd, multifunctionele accommodaties, waarin allerlei voorzieningen onderdak vinden, zoals de brede school, de geestelijke gezondheidszorg en andere zorginstanties, sportvoorzieningen, peuterspeelzaal en voorschoolse opvang. Zorg en welzijn worden in toenemende mate gekoppeld aan de veiligheidsaanpak. Op stedelijk niveau functioneert een Veiligheidshuis, waar vertegenwoordigers van alle betrokken instanties onder één dak zitten, hun informatie delen en harde afspraken maken over probleemgevallen. Drie thema's staan daarbij centraal: jeugd, veelplegers en huiselijk geweld. Binnenkort trekken het Zorghuis en het Centrum voor Jeugd en Gezin bij het Veiligheidshuis in.

Dan breidt het werkgebied zich verder uit naar volwassenen, en kan een volgende stap worden gezet in de ontwikkeling van repressie naar preventie.

Het Veiligheidshuis is een stadsbreed netwerk, dat direct gekoppeld is aan samenwerkingsverbanden op wijkniveau. Het gaat daarbij om de buurtregie-netwerken die waken over de veiligheid, maar ook om het netwerk jeugdhulpverlening, dat zich bezighoudt met jonge kinderen, en de zorgadviesteams die actief zijn op scholen voor voortgezet onderwijs.

Op integratiegebied vormen de inburgerings- en werktrajecten een belangrijke basis, maar de inspanningen rond inburgering gaan verloren als ze geen vervolg krijgen. Vooral allochtone vrouwen moeten worden gestimuleerd om de eigen woning te verlaten en mee te doen. Ook hier kiest Tilburg voor een wijkaanpak, met taalontmoetingen, cursussen en begeleiding door vrijwilligers. Successen blijven niet uit. Zo is het Driekoningenzingen, een Tilburgse traditie, al eens gewonnen door drie Turkse jongetjes die een middeleeuws Driekoningenliedje zongen in vloeiend Tilburgs.

Vijf impuls wijken

In aanvulling op de basisvoorzieningen hanteert Tilburg een gebiedsgerichte aanpak voor wijken waar de grootste problemen zich opstapelen. Een vijftal 'impuls wijken' krijgt de komende jaren extra aandacht. Per wijk wordt een wijkimpuls opgesteld, die de leidraad vormt voor alle instanties die bij de wijk betrokken zijn.

Het gaat om twee vooroorlogse wijken - Trouwlaan/Uitvindersbuurt en Groeseind/Hoefstraat - en drie naoorlogse: Stokhasselt, Kruidenbuurt en Groenewoud. In de vooroorlogse wijken ligt de nadruk op herstructurering, met sloop en nieuwbouw. In de naoorlogse wijken wordt ook wel herstructureerd, maar op een kleinschalige manier. In deze wijken is de kwaliteit van de woningen redelijk tot goed; de problemen hebben vooral een sociale oorsprong.

De wijkimpuls is geen optelsom van wensen; er worden scherpe keuzes gemaakt. Aan de impuls worden doelen gekoppeld waaraan iedere instelling die in de wijk actief is, zich moet houden. Alle partners slaan voor langere tijd de handen ineen en richten zich op dezelfde speerpunten. Welke speerpunten? Leefbaarheidsproblemen komen in vrijwel alle wijken voort uit sociaal-economische achterstand. Wil je de problemen in de impuls wijken bij de wortel aanpakken, dan moet je je dus richten op sociaal-economische thema's. Vanuit dat besef heeft Tilburg voor de wijkimpuls drie hoofdthema's gekozen waarin extra wordt geïnvesteerd: jeugd en gezin, werk en armoedebestrijding. Als rode draad loopt integratie door deze thema's heen. Werk is een belangrijk middel tot integratie en de gemeente besteedt veel aandacht aan taalprogramma's voor zowel kinderen als ouders.

RESULTATEN VOOR DE KRUIDENBUURT

Tilburg wil bij het realiseren van de wijkimpuls resultaatgericht te werk gaan. Daarom worden met gesubsidieerde instellingen concrete afspraken gemaakt over de maatschappelijke resultaten die zij zullen boeken. Voorbeelden uit de concept wijkimpuls voor de Kruidenbuurt zijn: toename van de passieve woordschat van kinderen van vier jaar, daling van het percentage voortijdig schoolverlaters, vermindering van het percentage jeugdaders, daling van het aantal huishoudens met schulden, en vermindering van het percentage uitkeringgerechtigden.

De Tilburgse aanpak: korte lijnen, veel samenwerken

In Tilburg zijn de lijnen kort. Gemeente, partners en bewoners weten elkaar makkelijk te vinden. Ook de gebiedsmanagers van de impuls wijken kunnen snel contacten leggen binnen de ambtelijke organisatie. 'Het is behapbaar bij ons. Tilburg is een stad met weinig bureaucratie en weinig wrijvingsverlies,' zegt een van hen. 'Je kunt er dicht bovenop zitten. En naar boven toe plegen we een telefoontje met de burgemeester als het nodig is.' Die pragmatische instelling heeft er ook toe geleid dat Tilburg steeds grenzen heeft weten te verleggen in zijn gebiedsgerichte aanpak. Zo is het typisch Tilburgs om eerst aan de slag te gaan en te kijken of iets in de praktijk werkt, alvorens het vast te leggen in beleidsnota's. Daardoor is er veel ruimte voor maatwerk en flexibiliteit. Tilburg is innovatief en gaat soms langs de rand. Met overtuiging: de problemen maken het nodig. Werken met wijkimpulsen heeft nog een ander voordeel: het maakt het makkelijker om traditionele scheidslijnen tussen instellingen op te heffen. Met de gebiedsgerichte benadering kunnen opvoeding, werk, wonen en veiligheid samen worden aangepakt. Wethouder Jan Hamming, die volkshuisvesting in zijn portefeuille heeft, geeft het voorbeeld van woningcorporaties: 'Tilburg was tien jaar geleden een van de eerste gemeenten die een convenant sloten met de corporaties: heel concreet, zoveel woningen, dan en dan klaar.' Tekenend is ook dat zich nu al een alliantie van corporaties en welzijns- en zorgorganisaties heeft gemeld voor een gezamenlijke aanpak in impuls wijken, terwijl de gemeenteraad er nog over moet beslissen.

ONDER MOM'S PARAPLU

In Tilburg werken woningcorporaties intensief samen met welzijns- en zorginstellingen. Oude scheidsmuren worden geslecht om de woon- en leefkwaliteit in wijken te verbeteren. Een belangrijke stap is de oprichting van de Maatschappelijke Ontwikkelings Maatschappij door De Twern, De Wever, TBV Wonen, Thebe, WonenBregburg en TIWOS. Deze MOM wordt in eerste instantie ingezet om bestaande plannen, zoals de woonzorgservicezones, een flinke versneling te geven. Daarnaast zal de MOM nieuwe projecten ontwikkelen, zoals het inzetten van straatcoaches en buurtadviseurs. Bewoners worden intensief bij de MOM-projecten betrokken. Gedacht wordt aan projecten waarbij jongeren ouderen helpen (computerles, ouderenbus, maatschappelijke stages) en andersom (opvoeding, scholing, werkervaring). De MOM zal een eerste start maken in de impuls wijken Groenewoud en Kruidenbuurt.

VOETBALLERS ADOPTEREN SCHOOLKINDEREN

De sociale problematiek in Tilburgse wijken houdt ook de grote kennisinstellingen bezig die zich de afgelopen jaren in de stad hebben gevestigd. Zo heeft de pabo van Fontys Hogescholen aangeboden studenten in te zetten om te helpen bij het huisbezoek aan gezinnen in Groenewoud. Het IVA, instituut voor beleidsonderzoek en -advies, hield dit jaar een congres over de sociale problemen in de Kruidenbuurt.

Voetbalclub Willem II heeft de basisscholen in Stokhasselt geadopteerd. Een half jaar lang gaf de club voorlichting en training aan schoolkinderen, van wie er nogal wat te dik waren. Na afloop waren ze bijna allemaal afgevallen. 'De kinderen tekenden een contractje met die voetballer en met mij dat ze op die weg door zouden gaan,' vertelt sportwethouder Jan Hamming. 'En ik spreek nu regelmatig ouders die van hun kind te horen krijgen: "Ik wil dat niet meer eten, het is niet gezond."'

Hoe komt Tilburg tot de nieuwe werkwijzen waarmee het aan de weg timmert? Door te kijken naar problemen heel dicht bij de bewoners en door die bewoners daarop aan te spreken. Bij nieuwe plannen en activiteiten is initiatief van bewoners een voorwaarde. 'Dat is de essentie van de Tilburgse aanpak: dat we de eigen kracht van mensen zoeken,' zegt Jan Hamming. 'Spreek ze aan op hun talenten in plaats van hun problemen. En als mensen iets ondernemen, zet daar dan een premie op in de vorm van ruimte en geld.'

Tilburg heeft een lange ervaring met bewonersparticipatie. Al in 1997 werd - toen redelijk uniek voor Nederland - gekozen voor een invalshoek via de burgers. Sinds 2004 loopt het succesvolle programma 'Verrijk je wijk', waarbij wijkorganisaties budgetten krijgen die ze vrij kunnen besteden aan bewonersinitiatieven. De afgelopen vier jaar heeft dat meer dan achthonderd projecten opgeleverd. Intussen is de bewonersparticipatie wel ingrijpend veranderd. 'Toen ik hier begon, was onze aanpak erg gericht op het bevorderen van sociale cohesie,' vertelt Ellen Vink, gebiedsmanager voor Stokhasselt. 'We probeerden samenhang te krijgen door buurtactiviteiten te organiseren. Maar uiteindelijk zijn we tot de conclusie gekomen dat sociale cohesie geen doel is, maar een middel. Flatborrels bleken losse flodders - het hield geen stand.' De nieuwe aanpak is meer gericht op wat de mensen zelf bezighoudt. 'We spreken nu bijvoorbeeld op basisscholen moeders aan. Dan krijg je een groep van mensen die iets delen. Daardoor wordt het veel duurzamer.'

Een school is een goeie 'vindplek', vindt ook wethouder Mevis. 'Bijeenkomsten over de kinderen worden druk bezocht. Daar moet je bij aanhaken, de kring steeds groter maken. Op die manier bereik je veel meer dan via opbouwwerk zonder specifiek doel. Bij oudere witte mensen in Stokhasselt begrip kweken voor jonge rondhangende Marokkanen? Vergeet 't. Maar als je die jongelui aan werk weet te helpen, ontstaat er misschien iets moois tussen die twee.'

Achter de voordeuren van Stokhasselt

De 'vindplaatsgerichte' aanpak is belangrijk, maar niet zaligmakend. Om de problemen echt goed in het vizier te krijgen gaan gebiedsteams ook 'outreaching' te werk. Ze gaan op huisbezoek en kijken 'achter de voordeur'. Gaan de kinderen naar school? Moet de jongen die daar zo stilletjes op de bank zit, niet aan het werk? Hoe is het gesteld met de motoriek van de kinderen? Kunnen ze een sinaasappel opvangen als je die gooit?

Achter de voordeur kijken is vooral van grote waarde voor het verhelpen en voorkomen van jeugd- en jongerenproblemen. Als jongeren uitvallen op school, is er al een hoop misgegaan. Het project 'Achter de voordeur' maakt een preventieve aanpak mogelijk. Instanties zijn daardoor vroeger en beter op de hoogte van achterliggende problemen, zoals taalachterstand, integratie- en gezinsproblemen. 'Als je vroeg begint, zijn ouders nog heel open,' zegt gebiedsmanager Ellen Vink. 'Als ze aan hun eerste kind beginnen, willen ze het goed doen. Dan staan ze open voor advies.'

Het eerste pilotproject voor 'Achter de voordeur' is deze zomer van start gegaan in de impulswijk Stokhasselt in Tilburg-Noord. Toen Stokhasselt eind jaren zestig werd gebouwd, was de stap om er te gaan wonen een stap vooruit. Veel van de eerste bewoners wonen er nog steeds en hebben de wijk gaandeweg zien verkleuren. Er wonen nu veel Turken en Marokkanen, maar ook nogal wat asielzoekers, zoals Somaliërs. Meer dan de helft van de bevolking is allochtoon.

Op vrijwel alle lijstjes op het gebied van sociaal-economische achterstand, leefbaarheid en veiligheid staat Stokhasselt in negatieve zin bovenaan. De gemeente heeft een strategische visie en een plan van aanpak opgesteld: 'Werken aan Stokhasselt'. Centraal staat daarbij het streven om de eigen kracht van bewoners naar boven te halen. In de Kapelmeester- en Pucciniflats, waar zich de meeste problemen voordoen, zijn de huisbezoeken in volle gang. Medewerkers van de gemeente brengen de situatie van het huishouden in kaart en proberen de toekomstperspectieven in te schatten. Wat is er mogelijk op het gebied van wonen, welbevinden, werk en de schoolcarrière van kinderen?

De gegevens die via 'Achter de voordeur' worden verzameld, worden ook gebruikt bij een andere pilot, 'De Doorbraak', een gemeentelijk armoedeproject voor cliënten van Sociale Zaken. Mensen maken vaak te weinig gebruik van de voorzieningen waar ze recht op hebben. Door achter de voordeur te kijken, kun je daar snel iets aan doen. Wethouder Gon Mevis: 'Je ziet bijvoorbeeld: dat kind kan morgen niet mee op schoolreisje, geen geld. Tot nu toe was het dan: ga maar naar Sociale Zaken, helemaal aan het begin beginnen, formulieren invullen. Daar gaan dan weken overheen. Nu werken we aan een doorbraak: meteen iets eraan doen. Maar als zoiets drie keer per maand gebeurt, constateer je: we moeten over dit gezin eens goed gaan praten met alle betrokken instanties'.

Fred Bergwerff

EEN MACHER IN STOKHASSELT

Fred Bergwerff is door de gemeente ingehuurd als floormanager of 'spelverdeler' van 'Werken aan Stokhasselt'. Bergwerff is een macher, iemand die dingen voor elkaar krijgt. Hij kent de wijk op zijn duimpje, nam er een tijdje zijn intrek en spreekt de mensen aan, letterlijk en figuurlijk. Zo maakt hij geregeld een praatje met de winkeliers op het Verdiplein midden in de wijk. Het Verdiplein fungeert als marktplaats voor de handel in qat, een genotmiddel dat populair is onder de Somalische bevolking. Veel omwonenden hebben daar overlast van. 's Avonds durven veel mensen er ook niet te komen, omdat er dan een verkeerde groep jongeren rondhangt,' zegt Bergwerff. 'Als je dat niet oplost, blokkeert dat de doorbraak die je wilt.' De winkeliers praten hem bij over de ontwikkelingen op het plein. 'Ze vertellen dat de verkeerde jongens nu een beetje weg gaan, maar dat er te weinig nieuwe klanten voor in de plaats komen. Dat geldt voor de hele buurt. Je moet het geleidelijk doen, één voor één de probleem-schoppers eruit, als een ballon die je laat leeglopen. Het is essentieel om het op te vullen, anders krijg je een vacuüm en ben je nog verder van huis.'

Kanswonen: wonen onder voorwaarden

Aan Stokhasselt is nog goed te zien dat het is ontworpen als een wijk op stand. Het is er schoon en opgeruimd, het straatmeubilair staat er pront bij. Op de balkons van de flats zijn bloembakken te zien, en oernederlandse tuinstoelen. Hang hier en der wat beddengoed uit het raam, laat een mattenklopper klinken en je hebt een perfecte Hollandse buitenwijk.

'Een tijd geleden was dat wel anders,' vertelt Ellen Vink, die als gebiedsmanager verantwoordelijk is voor de sociale invalshoek. 'Toen vond je hier wel twintig vuilniszakken onder aan de flat. Maar WonenBreborg, de enige sociale verhuurder in deze wijk, zit heel dicht op het beheer. Er is een dekkend netwerk van huismeesters en echte excessen heb je hier niet meer.'

De problemen van Stokhasselt zitten 'm niet in de woonomgeving, maar inderdaad achter de voordeur. Er is nogal wat onrust en overlast in de flats, er zijn veel verhuizingen, waarbij woningen vaak slecht worden achtergelaten. Om daar iets aan te doen wordt als onderdeel van 'Werken aan Stokhasselt' een bijzonder experiment opgestart, waarvoor een medewerkster van WonenBreborg de naam 'Kanswonen' bedacht.

'Als iemand in de Kapelmeesterflats wil komen wonen, gaan we hem eerst screenen,' legt floormanager Fred

Bergwerff uit. 'We gaan bijvoorbeeld kijken of hij in het politieregister voorkomt. We vragen de betrokkene daar eerst toestemming voor. Bij weigering: geen woning. Als iemand in het register staat, heeft dat geen invloed op de woningtoewijzing, maar bij het contract voegen we dan wel een kanswonen-overeenkomst. Je krijgt een woning, maar onder bepaalde voorwaarden. Je moet werk hebben of een traject afspreken om werk te krijgen. Er moet perspectief zijn voor de kinderen, de leerplicht moet worden nageleefd, en als het nodig is moet er iets aan schulden worden gedaan.'

'Je krijgt eerst een huurcontract voor een bepaalde tijd. We zijn dan bijvoorbeeld een jaar aan het betuttelen. Na een half jaar volgt een eerste toets: worden de afspraken nagekomen? Is er perspectief op reëel resultaat? Zo niet, dan krijg je een gele kaart. Als het na een jaar nog mis is, kan de huurovereenkomst worden ontbonden. Gaat het goed, dan volgt een contract voor onbepaalde tijd.'

Juridisch is Kanswonen op de rand, zegt Bergwerff. 'Mensen betalen huur en hebben dus huurbescherming. Vroeg of laat gaat een rechter dat beoordelen, daar kun je donder op zeggen. We hebben hier een Somalische zwerver rondlopen, die heeft geen huis maar wel een advocaat! Maar dat zien we dan wel weer. No guts, no glory.'

Begeleidingsformulier Ontwerpcollegenota

Ambtelijk traject

Voortgang wijkimpulsen

Onderwerp
Inzake brief van
Datum brief
Registratienummer

Dienst/afdeling/sector

Datum nota
Redacteur
Telefoon

Afdelings-/sectorhoofd
Directiesecretaris
Controllor
Diensthooft

Dienst/afdeling/sector
Opmerkingen

Concernstaf
Opmerkingen

Publiceren

Advies in college

Naar raad

Naam
Opmerkingen

Eerstverantwoordelijke
portefeuillehouder
Opmerkingen
in college

Dienst
Beleidsontwikkeling/Maatschappelijke ontwikkeling
/Team Zorg en Welzijn
24 juni 2008
Michiel Borgman
013 542 84 96

Johan van Gorp
Hendt van der Poel
Aad van der Pol
Annette Mengde
Overige betrokken diensten

sinus go

A-S

Ja, via persbericht en besluitenlijst

Ja

ja, via raadsinformatiebrief

Traject college
wethouder Hamming
wethouder Brouwer

wethouder Mevis

Ja Neen

Datum 25/6/08 Paraaf *[Handwritten Signature]*

Datum 25-6-08 Paraaf *[Handwritten Signature]*

Datum 25-6-08 Paraaf *[Handwritten Signature]*

Datum 25-6-08 Paraaf *[Handwritten Signature]*

Datum 25/6/08 Paraaf *[Handwritten Signature]*

Datum 28/6/08 Paraaf *[Handwritten Signature]*

Datum 1 juli 2008

Datum 25/6 Paraaf *[Handwritten Signature]*

Datum 27-6-08 Paraaf *[Handwritten Signature]*

Datum 27/6 Paraaf *[Handwritten Signature]*

Voortgang Wijkimpulsen

Indeling van deze notitie

1. Korte inhoud van deze notitie
2. Achtergrond
3. De ambities in de impuls wijken: het WAT
4. Aanpak gericht op ambities: het HOE
5. Hoe zijn we tot deze ambities en aanpak gekomen?
6. Reserve Herstructurering
7. Financiering projecten vanuit Preventiebudget 40+ wijken ("Knelpuntenregeling")
8. Financiële paragraaf
9. Afstemmingsparagraaf
10. Planning
11. Ontwerp besluit
12. Bijlage

1. Korte inhoud van deze notitie

Deze notitie betreft de voortgang van de wijkimpulsen, sinds de ondertekening van de intentieverklaring met Minister Vogelaar in november 2007. Voor de impuls wijken Kruidenbuurt, Stokhasselt, Groenewoud, Groeseind/Hoefstraat en Trouwlaan/Uitvindersbuurt leggen we een nadere focus in onze ambities. Tevens geven we in algemene zin aan wat onze werkwijze voor de impuls wijken is. Op basis daarvan overleggen we met partners en bewoners over de aanpak per wijk, en toetsen we bestaande en nieuwe activiteiten in wijken.

2. Achtergrond

De keuze om extra impulsen te geven aan vijf wijken hebben wij gemaakt in het WMO-kader 2008-2009 en de Visie op welzijn 2008-2011 "Kansrijke stad, vitale wijken".

Daarin wordt onderscheid gemaakt tussen stedelijke basisvoorzieningen en extra voorzieningen in wijken waar dat nodig is (impuls wijken). Stedelijke basisvoorzieningen moeten de juiste randvoorwaarden scheppen voor actief burgerschap ('Actieve stad') en extra ondersteuning bieden aan kwetsbare groepen ('Ondersteunende stad'). Sleutelwoorden zijn: zelfredzaamheid en participatie. Deze keuze past in een al langere praktijk van stedelijk inzet in combinatie met wijkgericht werken, waarmee we fors en vernieuwend investeren op sociaal en fysiek terrein. De wijkontwikkelingsplannen zijn daarvoor belangrijke instrumenten geweest; op het fysieke vlak zijn deze vertaald in het Stadsprogramma, op het sociale vlak onder andere in bovengenoemde kaders.

Het resultaat van deze inzet is dat we géén wijken kennen die voldoen aan de criteria voor de 40-wijken aanpak van de Minister. Op dat resultaat zijn we trots, maar we realiseren ons ook dat de situatie in een aantal wijken fragiel is, en dat er extra impulsen nodig zijn om de leefbaarheid te versterken... De wijkimpulsen zijn extra's bovenop het stedelijk en gebiedsgericht werken in de gehele gemeente, gericht op de drie ambities ten aanzien van opvoeding / onderwijs, arbeid en armoede, zoals hierboven omschreven.

Het nadenken over de wijkaanpak kreeg nog extra impuls door de inhoud van het Algemeen Beleidsplan College Tilburg 2006 - 2010 en het Collegeprogramma 2008-2010. Daarin hebben we aangegeven dat het vertrouwen van burgers grotendeels afhankelijk is van de mate waarin rekening gehouden wordt met hun dromen en zorgen. Dat vraagt om een andere manier van functioneren van de gemeentelijke organisatie, ambtelijk en bestuurlijk, maar ook van partners in de stad. Ruimte voor de buurt, premie op actie, maatwerk voor de buurt en mandaat om te handelen ("Licence to Act"). In de afgelopen jaren is daarin een aantal stappen gezet. In het Collegeprogramma 2008-2010 hebben we bovendien € 1 mln vrijgemaakt voor de inzet van sociaal agenten, gericht op personen en gezinnen met meervoudige problemen.

Overigens: bewoners blijven verantwoordelijk voor hun eigen leven en we verwachten van hen ook verantwoordelijkheid voor elkaar; daarbij kunnen ze zelf kansen creëren en grijpen.

Intentieverklaring gemeente Tilburg - Minister Vogelaar

Op 12 november 2007 hebben we een intentieverklaring getekend met Minister Vogelaar, waarin is vastgelegd dat we impulsen gaan geven aan de vijf wijken, in aanvulling op het bestaande stedelijke en

gebiedsgerichte werken. In algemene zin hebben we daarin afgesproken ons te richten op de thema's wonen/woonomgeving, werken en inkomen, armoede, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Deze intentieverklaring heeft de discussie over ambities en innovatieve aanpak verder aangejaagd, mede door een aantal succesvolle innovaties in de schijnwerpers te zetten. Onder andere:

- de toepassing van de RBA methode om bewoners te betrekken bij de versterking van de wijk;
- projecten als Doorbraak en Satéprikker; één organisatie voert regie bij de aanpak van multiproblemegezinnen;
- de Hall of Fame als broed- en werkplaats voor jongeren; een voorbeeld van een fysieke voorziening, waar creativiteit, maatschappelijke betrokkenheid en ondernemerschap van jongeren tot stand komen.

3. De ambities in de impuls wijken: het WAI

In het verlengde van de intentieverklaring, de Welzijnsvisie en het WMO-kader bepalen we onze focus nader en kiezen voor de volgende ambities:

1. Jongeren doen het goed op school en halen een diploma;
2. Elk huishouden heeft een kostwinner;
3. Inwoners leven boven de armoedegrens.

Deze nadere focus vinden we van belang om echt verder te kunnen komen. Integratie en preventie ten behoeve van veiligheid dient te worden bereikt via inzet op deze ambities. Specifiek voor veiligheid geldt overigens dat vier van de vijf impuls wijken¹ tevens veiligheidsurgentiegebied zijn, en door de gebiedsgerichte aanpak tevens extra aan veiligheid gewerkt wordt. Specifiek voor wonen geldt dat vier wijken reeds herstructureringsgebied zijn, en wij te zijner tijd beslissen over de aanwijzing van Groenewoud als zodanig. Voor alle impuls wijken geldt daarmee dat de bestaande koppeling tussen de fysieke en sociaal-economische aanpak verder versterkt wordt.

Lange en korte termijn

De problematiek die ten grondslag ligt aan de zorgen en dromen van bewoners is complex en hardnekkig. De aanpak ervan vraagt veel tijd. We hebben daarom gekozen voor ambities op een termijn van 10 jaar; dat vraagt om vasthoudendheid en 'geloof' in aanpak en inspanningen en een breed gedragen politiek commitment. In het vervolgtraject - de plannen van aanpak per impuls wijk - krijgen deze ambities per wijk een uitwerking. Daarbij houden we rekening met de startsituatie per wijk. Er zullen per wijk SMART tussendoelen geformuleerd worden; deze zullen dus ook realistisch moeten zijn. Daarbij merken we op dat vele factoren van invloed zijn op het realiseren van ambities en tussendoelen - en partners en bewoners zelf daarbij een belangrijke rol spelen.

In het vervolgtraject kiezen we tevens indicatoren, om tweejaarlijks de voortgang te kunnen meten

Bij de uitwerking van de ambitie "Jongeren doen het goed op school en halen een diploma" kan het bijvoorbeeld gaan om het aantal jongeren dat een startkwalificatie behaalt. Tussendoelen kunnen betrekking hebben op sterkere cognitieve vaardigheden van kinderen, en een betere geestelijke en fysieke gezondheid.

Bij de uitwerking van de ambitie Inwoners leven boven de armoedegrens kan het bijvoorbeeld gaan om het aantal inwoners dat gebruik maakt van inkomensondersteunende voorzieningen.

Gekozen wordt voor werkwijzen die concrete resultaten in het kader van de lange termijn doelstellingen kunnen opleveren. Daarbij monitoren we tweejaarlijks of de gekozen aanpak ook werkelijk een bijdrage levert aan de lange termijn ambitie; is dat niet zo, dan sturen we bij.

4. Aanpak gericht op ambities: het HOE

Participatie van bewoners, RBA methode.

We verwachten van bewoners dat ze zelf inspanningen leveren t.a.v. hun zorgen en dromen, en de ambities en tussendoelen per wijk. Bij hun participatie gaat het niet alleen om het nadenken over mogelijke oplossingen, maar ook om actieve betrokkenheid en inzet bij de uitvoering daarvan.

Gemeente en partners nemen niet de problemen uit handen van bewoners, maar faciliteren wel met beleid, activiteiten en voorzieningen. De omvang en manier waarop dit gebeurt, wordt mede bepaald door de participatie van bewoners zelf.

¹ Niet: Groeseind-Heofstraat

gemeente Tilburg

In het contact met de bewoners hanteren we de RBA -methode, zoals die al is toegepast in Kruidenbuurt en Groenewoud. Dat betekent dat zorgen en dromen van bewoners centraal staan. Dat wil niet zeggen: 'U droomt en wij zorgen er voor.' Wél dat doorgevraagd wordt naar wat bewoners écht bezig houdt, wat zij zelf kunnen doen en waar zij tegenaan lopen. Naast de mening van bewoners zijn feitelijke gegevens per wijk, inzichten van professionals en bestaand stedelijk en gebiedsgericht beleid van belang bij de formulering van ambities en doelen en de aanpak om deze te bereiken. Of de doelen ook daadwerkelijk door de gekozen aanpak worden gerealiseerd, gaan we in het kader van de RBA methode tweejaarlijks monitoren en evalueren.

Rol gemeente

De gemeente regisseert de aanpak door partners en bewoners, gericht op de ambities en tussendoelen. Welke aanpak gekozen wordt, is echter voor een groot deel hun verantwoordelijkheid. Daarbij willen we een goed midden zoeken tussen:

- voldoende ruimte voor professionals in de eerste lijn om hun werk te doen;
- ruimte voor partners en bewoners om te experimenteren en innoveren;
- een kritische houding ten opzichte van te behalen resultaten en daarop gerichte aanpak;
- een doelmatige inzet van middelen.

Daarbij zal de gemeente de neiging moeten onderdrukken om zelf de aanpak te willen invullen met een karrenvracht aan activiteiten en (steeds weer nieuwe) projecten. Vooral door bundeling van bestaande trajecten en maatwerk binnen vastgesteld stedelijk en gebiedsgericht beleid kunnen we meer resultaten boeken in de impuls wijken.

De gemeente heeft overigens niet op alle terreinen dezelfde beïnvloedingsmogelijkheden; op het terrein van onderwijs bijvoorbeeld is zij met name voorwaardenscheppend en stimulerend.

Voorts zal de gemeente zoveel mogelijk met één geluid naar buiten moeten treden. Binnen de gemeente zelf dienen inzichten over wat een wijk extra nodig heeft (vanuit Gebiedsontwikkeling), welke interventies gepleegd kunnen worden (door professionals in het veld), kritisch ondersteund te worden vanuit beleidsafdelingen; daarbij gaat het niet alleen om het verband met (overig) stedelijk beleid, maar ook om (inter-) nationale inzichten over succesvolle aanpak en grenzen aan wat door de gemeente en partners te realiseren is.

Meer ruimte voor professionals

Vanuit de regierol wil de gemeente ruimte geven aan professionals werkzaam in de wijk om zélf met creatieve oplossingen te komen over hóe ambities gerealiseerd kunnen worden. (Een aantal van die professionals is overigens in dienst van de gemeente zelf!) Wij verwachten van hen daarbij wel dat zij het waaróm van hun aanpak in relatie tot doelen duidelijk kunnen maken en dat zij verantwoording afleggen over de resultaten en risico's.

Deze werkwijze vraagt om vertrouwen en professionaliteit. Een belangrijke conditie daarvoor is, dat de werkgevers van de professionals in de wijk werken vanuit een gedeelde visie en de voorgestelde aanpak voor de impuls wijken onderschrijven. Meer concreet betekent het, dat instellingen bereid zijn om:

- hun beste professionals op de moeilijkste plekken in te zetten, in hen te investeren en hen ruimte te geven.
- creatief te zijn in ketenaanpak en samen te werken met anderen. Dat kan enerzijds vragen om initiatief te nemen, maar anderzijds ook om loslaten en ruimte geven aan anderen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om te investeren in meer afstemmings- en organisatielagen en meer coördinatiefuncties.

We willen met bestuur en management van instellingen overleggen over de mogelijkheden om meer ruimte te geven aan professionals.

Integrale aanpak op individueel niveau

Een aantal bewoners/gezinnen in de impuls wijken heeft te maken met meervoudige problematiek waarvoor geen standaardoplossingen bestaan. Bovendien worden ze geconfronteerd met een woud van instanties waarbinnen zij hun weg moeten vinden, met het risico dat ze afhaken.

In de aanpak is daarom het volgende belangrijk:

- maatwerk bieden;
- inspanningen niet groter maken dan nodig: als de doelgroep bestaat uit 20 bewoners/gezinnen, niet iets gaan doen voor 100 bewoners/gezinnen
- op een 'slimme', niet bureaucratische, manier inspanningen op elkaar afstemmen en onderling

verbinden;

- Een coach die de bewoner/gezin door het woud leidt,
- prioriteiten stellen: first things first en niet alle problemen tegelijk aanpakken;
- streven naar één plan per gezin / huishouden;
- gebruik maken van en aansluiten bij talenten en vaardigheden, en de verdere ontwikkeling daarvan stimuleren;
- selectief zijn bij het bepalen van de doelgroep; maatregelen kunnen ingrijpend zijn en een groot beslag op werkers en middelen leggen;
- balans vinden tussen overnemen/regelen van problemen en (weer) loslaten

In verband hiermee is onze investering in sociaal agenten van groot belang.

Koerswijziging ten opzichte van huidige werkwijze

Hoewel we slechts de hoofdlijnen voor een nieuwe aanpak hebben geschetst, is duidelijk dat een koerswijziging nodig is. Uitwerking en implementatie zal in de komende jaren gestalte moeten krijgen. Er is dus sprake van een geleidelijke transformatie. Bij deze koerswijzigingen en innovatie, waarbij partners en bewoners een belangrijke rol spelen, blijven we goed gebruik maken van de expertise van kennisinstellingen als de Universiteit van Tilburg, Fontys Hogescholen en Avans Hogescholen.

Bij de uitvoering van de wijkimpuls gericht op de gekozen ambities - en nog vast te stellen SMART tussendoelen - kan bijstelling van bestaand beleid en bestaande activiteiten aan de orde zijn. Denk aan:

- herschikking van bestaande middelen; in het bijzonder het verschuiven van middelen naar de impuls wijken ten koste van inzet ten behoeve van andere wijken;
- het saneren, samenvoegen etc van bestaande projecten;
- het nader invullen of wijzigen van subsidieafspraken;
- het wijzigen of stopzetten van subsidies;
- wijziging in samenwerkingsrelaties.

Daarbij is het verheugend om te zien dat ook onze partners in de stad nieuwe wegen zoeken: niet alleen door hun inzet ten behoeve van projecten als de Doorbraak in Stokhasselt, maar ook door nieuwe vormen van samenwerking, aansturing van professionals en gebiedsgerichte regie. Daarbij wijzen we op het initiatief van de MOM; de Maatschappelijke Ontwikkelingsmaatschappij, die bestaat uit de drie woningcorporaties, Thebe, De Twern en De Wever. De MOM wil investeren in de stad, om te beginnen in Kruidenbuurt en Groenewoud, en wil door nauwe samenwerking op de werkvloer synergie bereiken. De samenwerking in de twee wijken zal worden aangestuurd door een door hen aan te stellen MOM manager. Wij stellen hier in de twee wijken een gebiedsmanager tegenover, die direct met de MOM manager kan samenwerken.

Doorgaan met oude activiteiten en tegelijkertijd starten met een nieuwe aanpak zal gedurende de transformatieperiode kunnen leiden tot frictiekosten. Inzet is om hiervoor bijdragen van derden binnen te halen.

5. Hoe zijn we tot ambities en aanpak gekomen?

Sinds de ondertekening van onze intentieverklaring met Minister Vogelaar hebben we een aantal stappen gezet. Deze stappen hebben geleid tot de aanpak en ambities zoals we hierboven hebben omschreven.

Inventarisatie en analyse van activiteiten en ambities

We zijn nagegaan wat er op dit moment aan activiteiten in de impuls wijken plaats vindt, zowel vanuit stedelijk als vanuit gebiedsgericht werken. Zonder dat de inventarisatie compleet is, kwamen we op ruim 120 stedelijke en 170 wijk specifieke activiteiten. Tevens zijn nieuw geplande activiteiten en reeds uitgesproken ambities geïnventariseerd.

Externe expertmeeting

- Tijdens een expertmeeting hebben we aan Prof. dr. Gabriël van den Brink (UvT), Prof. dr. Marc Vermeulen (IVA), Prof. dr. Pieter Winsemius (UvT), mevrouw mr. drs. Annet Bertram (gemeentesecretaris Den Haag) en de heer Thijs Malmberg (Ordina Public Management) de vraag voorgelegd wat de mogelijkheden en grenzen van de wijkimpuls zijn om de 'basics' op orde te krijgen en te investeren in de toekomst. Deze bijeenkomst heeft waardevolle adviezen en aandachtspunten opgeleverd voor de aanpak van impuls wijken.

Selectie en herformulering van ambities

Vervolgens zijn ambities nader bepaald, waarbij betrokken zijn:

- Informatie over zorgen en dromen van bewoners, voorzover nu beschikbaar (al dan niet via RBA methode);
- Kwantitatieve feitelijke informatie over de wijk;
- Stedelijke en gebiedsgerichte beleidsuitgangspunten.

6. Reserve Herstructurering

Kruidentbuurt, Stokhasselt, Groeseind/Hoefstraat en Trouwlaan/Uitvindersbuurt hebben de status van herstructureringsgebied. Daarmee is beroep op de reserve herstructurering mogelijk. Voor Groenewoud is die mogelijkheid er nog niet. Te zijner tijd zullen wij een separate beslissing nemen over een mogelijke voorstel aan de raad met betrekking tot de aanwijzing van Groenewoud als herstructureringsgebied.

7. Financiering projecten vanuit Preventiebudget 40+ wijken ("Knelpuntenregeling")

Bij de voorjaarsnota heeft het kabinet besloten om € 300 miljoen extra vrij te maken voor de wijkenaanpak. De Minister heeft de Tweede Kamer geïnformeerd over haar voornemens ten aanzien van de inzet van deze extra middelen in de komende jaren. (Daarbij geeft de Minister wel aan dat deze voornemens zijn onder voorbehoud dat de Kamer instemt met de voorjaarsnota.)

In verband met de impuls wijken gaat het om het deelbudget van € 60 miljoen: voor de 40+ wijken, om te voorkomen dat dergelijke wijken afglijden naar het niveau van de 40 aandachtswijken.

Het budget wordt in twee gelijke tranches opengesteld; in de eerste helft van 2009 en eind 2009

Voorwaarden voor toekenning zijn:

- Het ~~te~~ gaat om wijken met substantiële en cumulatieve problemen op meerdere terreinen van de wijkenaanpak op het gebied van wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid.
- Gemeenten die een beroep willen doen op het preventiebudget moeten een plan maken op wijkniveau met corporaties en andere relevante (lokale) partijen. Daarbij wordt het waarschijnlijk ook mogelijk niet-fysieke projecten in te dienen voor financiering.
- De gemeente, corporatie en eventuele andere (lokale) partijen dienen mede te investeren in het plan en de wijk. Deze investeringen moeten inzichtelijk zijn. Tekorten op deze investeringen kunnen voor een financiële bijdrage in aanmerking komen. De bijdrage is maximaal 50% van de totale kosten (onrendabele toppen en kosten van de sociale en economische activiteiten) van het totale plan tot een maximum van € 2 miljoen per plan.

In de zomer wordt er meer over de voorwaarden bekend. De Minister stelt bovendien een commissie in die ingediende plannen toetst op effectiviteit, overdraagbaarheid, betrokkenheid van bewoners en stakeholders bij het opstellen en uitvoeren van het plan.

In de afgelopen periode zijn reeds enige (ideeën voor) projecten ontwikkeld. Wij nemen in het najaar een separaat besluit over de projecten die we bij de Minister indienen.

8. Financiële consequenties

Algemeen

Voor elke wijk wordt een plan van aanpak opgesteld, met daarin een financiële paragraaf. In dat kader zal tevens een beroep gedaan worden op de corporaties, om een (financiële) bijdrage te leveren aan de realisering van de wijkimpuls. Wij hebben zelf in het Collegeprogramma 2008-2010 € 1 mln vrijgemaakt voor de inzet van sociaal agenten, gericht op personen en gezinnen met meervoudige problemen. Afgezien van deze extra middelen, aan te vragen middelen uit het Preventiebudget 40+ wijken en aangevraagde provinciale middelen (zie hieronder) dient elk plan van aanpak per wijk overigens met bestaande middelen te worden uitgevoerd. Daarbij kan op termijn herschikking van bestaande middelen aan de orde zijn

Provinciale middelen

In het verband van Brabantstad doen wij tevens een beroep op provinciale middelen, beschikbaar in het kader van het Provinciale Bestuursakkoord. Daarbij gaat het onder andere om de mogelijkheid om de toepassing van de RBA methode in de komende jaren voort te zetten en uit te breiden naar alle

impulswijken Onze besluitvorming over deze provinciale middelen doorloopt een separaat traject. In deze notitie gaan we daar verder niet op in.

9. Afstemmingsparagraaf

Deze nota is opgesteld in samenwerking tussen GO en BO, waarbij PU en programmabureau Veiligheid betrokken zijn, onder meer middels de Kerngroep Wijkimpulsen, en diverse workshops en (externe) expertmeetings ter formulering van ambities en aanpak.

10. Planning

Op basis van ons besluit worden plannen van aanpak per wijk opgesteld. Vóór 1 oktober 2008 legt de Dienst Gebiedsontwikkeling ons een overzicht van de stand van zaken per wijk voor, alsmede een concreet voorstel tot planning van het proces dat tot vaststelling van deze plannen van aanpak leidt. Daarbij wordt tevens ingegaan op de inbreng van bewoners en (financiële) betrokkenheid van partners. De vaststelling zelf van deze plannen van aanpak zal niet tegelijkertijd plaatsvinden; fase en proces zullen per wijk verschillen; het gaat immers ook in het proces om maatwerk

11. Ontwerp besluit:

Het college

1. stelt als ambities voor de impulswijken vast:
 1. Jongeren doen het goed op school en halen een diploma;
 2. Elk huishouden heeft een kostwinner;
 3. Inwoners leven boven de armoedegrens.
2. besluit tot een aanpak, met als elementen:
 1. overleg met bewoners en partners over nadere doelstellingen en aanpak per wijk volgens de RBA methode;
 2. meer ruimte voor professionals;
 3. integrale aanpak op individueel niveau;
3. geeft GO opdracht om per impulswijk een Plan van Aanpak te ontwikkelen.

12. Bijlage

1 bijlage: informatie over opbrengst van tweetal stappen om tot ambities en aanpak te komen, te weten:

- Inventarisatie en analyse van activiteiten en ambities;
- Externe expertmeeting

Bijlage bij nota Voortgang wijkimpulsen:

In de nota Voortgang wijkimpulsen geven we aan welke stappen we hebben gezet om ambities en aanpak nader te kunnen bepalen. Hieronder geven we een indruk van de opbrengst van deze stappen, te weten:

- Inventarisatie en analyse van activiteiten en ambities;
- Externe expertmeeting

Inventarisatie en analyse van activiteiten en ambities

We zijn nagegaan wat er op dit moment aan activiteiten in de impuls wijken plaats vindt, zowel vanuit stedelijk als vanuit gebiedsgericht werken. Zonder dat de inventarisatie compleet is, kwamen we op ruim 120 stedelijke en 170 wijk specifieke activiteiten. Tevens zijn nieuw geplande activiteiten en reeds uitgesproken ambities geïnventariseerd.

Analyse van het totaal aan activiteiten en ambities levert in grote lijnen het volgende beeld op:

- De huidige activiteiten bereiken vaak niet de moeilijkste doelgroepen ('zorgmijders').
- Bij de thema's werk, inkomen en armoede ontbreken tot nu toe wijkgerichte activiteiten.
- De organisatieonderdelen van de gemeente doen heel veel, maar versnipperd en weten niet altijd van elkaar waar ze mee bezig zijn.
- Elk gebiedsteam kent zijn eigen aanpak en er zijn maar weinig gezamenlijke activiteiten. Dit kan passen binnen het streven om voor wijken maatwerk te leveren, maar herbergt wel het gevaar in zich dat telkens het wiel opnieuw wordt uitgevonden
- Er vindt weinig evaluatie plaats; we weten vaak niet of inspanningen inderdaad het gewenste effect hebben.
- maximale vrijheid creëren binnen budgetten (ontschotten over beleidsterreinen heen) zodat je geld kunt inzetten op inspanningen die het meest bijdragen aan het resultaat

Externe expertmeeting

Tijdens een expertmeeting hebben we aan Prof. dr. Gabriël van den Brink (UvT), Prof. dr. Marc Vermeulen (IVA), Prof. dr. Pieter Winsemius (UvI), mevrouw mr. drs. Annet Bertram (gemeentesecretaris Den Haag) en de heer Thijs Malmberg (Ordina Public Management) de vraag voorgelegd wat de mogelijkheden en grenzen van de wijkimpuls zijn om de 'basics' op orde te krijgen en te investeren in de toekomst.

De bijeenkomst heeft waardevolle adviezen en aandachtspunten opgeleverd voor de aanpak van impuls wijken. Het gaat onder meer om de volgende punten, die overigens niet altijd eenduidig zijn, en aangeven hoe weerbarstig de werkelijkheid is.

Algemeen

- Bij de aanpak van een wijk moet je oog hebben voor de historie, het DNA en het talent van die wijk.

Leren, werken, normen

- Werk aan 'sociale en culturele verheffing' waarbij het gaat om het bijbrengen van normen.
- Sociaal zwakkeren hebben meer aan rekenen en taal dan aan de zgn. softe vakken. Leerweg op school moet in de goede volgorde: eerst discipline (stil zitten), dan taal en rekenen, vervolgens 'leuke' dingen leren.
- Laagopgeleiden hebben vaak wel andere kwaliteiten dan cognitieve, waar met name het formele onderwijscurriculum zich op richt. Dit soort competenties en talenten zichtbaar maken en stimuleren (ook buiten de school). Bij talenten gaat het om hoofd, hart en handen.
- De wijk kan een broedplaats zijn voor het bewerkstelligen van een arbeidsmentaliteit. Dat is een eerste stap naar werk. Feitelijk werk moet je in een veel bredere cirkel zoeken. Niet alleen denken in opleiding en banen, maar ook in talenten/vaardigheden en klussen

Professionals

- Niet denken in voorzieningen en budgetten maar oog hebben voor taakopvatting en kwaliteit van professionals in de 1^e lijn. Daarin moet je investeren. Zet de beste professionals op de moeilijkste plekken.
- Hang niet alles op aan meten en maak gebruik van het 'timmermansoog' van de professional. Maar besef ook dat professionals soms ook een eigen kijk op de werkelijkheid hebben.

Stapel van problemen

- Stapeling van problemen binnen verschillende domeinen (Thuis, Buurt, School/Werk) vraagt enerzijds om een multiprobleemaanpak, maar betekent anderzijds ook dat je niet alles tegelijk aan hoeft te pakken, omdat de oplossing van sommige problemen ook voor

verbetering op andere velden kan zorgen. Hanteer aanpak op gezinsniveau (gezinscoach) waar dat nodig is en denk daarbij integraal

- Soms moet je achter de voordeur, maar daarvoor moet je wel erg goede argumenten hebben en dus zeker niet zomaar huis aan huis. In sommige plaatsen wordt dit begeleid door een soort "medisch ethische" commissies.

Aanpak

- School en de corporatie lijken steeds meer de belangrijkste "eerste rings-toegangen" tot huishoudens te worden. Sluit daar op aan. Kijk naar de hoeveelheid instanties.
- Kijk naar wat je allemaal doet aan inspanningen en herijk waar dat nodig is. Hoed je voor de activity trap.
- Zoek oplossingen niet in wéér in een nieuwe, coördinerende structuur, maar in een andere sturing.
- Let op twee doelgroepen: 'zwarte' vrouwen en 'witte' senioren.

Bijlage 3

Impulsplan de Kruidenbuurt **Conceptversie oktober 2008**

Gemeente Tilburg - Gebiedsteam west
Claudia van Dongen en Bauke Lagarde

Impulsplan Kruidenbuurt

Achtergrond

Voor u ligt het concept impulsplan Kruidenbuurt. Dit impulsplan is opgezet naar aanleiding van de nota "Vaststelling ambities en proces wijkimpuls" die op 1 juli 2008 is vastgesteld. In vijf wijken, de impuls wijken genaamd, van de Gemeente Tilburg is de situatie op een aantal vlakken fragiel. De gemeente Tilburg met haar partners realiseert zich dat hier extra impulsen nodig zijn om de positie van deze wijken te versterken. Met deze nota overlegt Gebiedsteam West een overzicht van de stand van zaken in de Kruidenbuurt, alsmede een overzicht van de gekozen doelen en subdoelen voor de komende 10 jaar en een aanzet voor 2009. In de bijlagen vindt u een concreet voorstel voor de planning van het proces dat tot vaststelling van dit plan zal leiden, en de indicatoren en metingen die gebruikt worden om tweejaarlijks te kijken of de Kruidenbuurt de juiste vooruitgang maakt.

De impuls die in dit plan wordt beschreven, zijn extra's voor de Kruidenbuurt *bovenop* de stedelijke inzet, gericht op drie ambities; opvoeding en onderwijs, arbeid en armoede. De aanpak die hiervoor gebruikt wordt, bevat vier belangrijke elementen: 1. overleg met bewoners en partners 2. meer ruimte voor professionals; 3. Resultaatgericht werken; 4. integrale aanpak op individueel niveau.

De invloed van bewoners en meer ruimte voor professionals

In dit plan gaan we uit van de kracht van professionals en bewoners. Dat betekent dat in dit plan de grote kaders worden aangegeven en vooral beantwoordt het de vraag WAT er moet gebeuren. Op welke manier dit ingevuld moet worden, bepalen bewoners en professionals. Er zullen dus gesprekken met bewoners plaatsvinden over de onderwerpen. We verwachten van bewoners dat ze zelf inspanningen leveren t.a.v. hun zorgen en dromen, en de ambities en tussendoelen per wijk. Bij hun participatie gaat het niet alleen om het nadenken over mogelijke oplossingen, maar ook om actieve betrokkenheid en inzet bij de uitvoering daarvan. Belangrijk is dat gemeente en partners zeker niet de problemen uit handen van bewoners nemen, maar hun acties zijn erop gericht om te faciliteren met beleid, activiteiten en voorzieningen. De omvang en manier waarop dit gebeurt, wordt mede bepaald door de participatie van bewoners zelf. In het contact met de bewoners hanteren we de RBA -methode. Dat betekent dat zorgen en dromen van bewoners centraal staan. Dat wil niet zeggen: 'U droomt en wij zorgen er voor.' Wél dat doorgevraagd wordt naar wat bewoners écht bezig houdt, wat zij zelf kunnen doen en waar zij tegenaan lopen.

Resultaatgericht werken en integrale aanpak op individueel niveau

Naast de mening van bewoners zijn feitelijke gegevens per wijk, inzichten van professionals en bestaand stedelijk en gebiedsgericht beleid van belang bij de formulering van ambities en doelen en de aanpak om deze te bereiken. Of de doelen ook daadwerkelijk door de gekozen aanpak worden gerealiseerd, gaan we in het kader van de RBA methode tweejaarlijks monitoren en evalueren. Wij verwachten van professionals en organisaties dat zij het waarom van hun aanpak in relatie tot de doelen duidelijk kunnen maken en dat zij verantwoording afleggen over de resultaten en vooraf gestelde metingen zullen uitvoeren. Een belangrijk uitgangspunt is dat een integrale aanpak op individueel en gebiedsniveau wordt gestimuleerd. Dit betekent dat problemen in gezinsverband en op individueel niveau bekeken worden.

De kracht van het wijkimpulsplan

De problematiek die ten grondslag ligt aan de zorgen en dromen van bewoners is complex en hardnekkig. Deze problemen zijn niet 'zomaar' opgelost. De aanpak ervan vraagt daarom veel tijd en inzet. Dat vraagt om vasthoudendheid en 'geloof' in aanpak en inspanningen en een breed gedragen politiek commitment van alle partijen. Er hangt nog geen uitgebreid dekkingsvoorstel aan dit plan vast. Wel zullen gemeentelijke budgetten worden herverdeeld en wordt er veel inspanning verricht om budgetten op andere plekken (Rijk en provincie) beschikbaar te stellen voor de impuls wijken. Andere organisaties en bedrijven wordt gevraagd om bij te dragen aan dit plan. Alleen door gezamenlijke visie en draagkracht van zowel gemeente, partners en bewoners kunnen de problemen aangepakt worden.

DNA van de Kruidenbuurt

Beschrijving van de wijk

De Kruidenbuurt is in de jaren 60/70 gebouwd¹. Het is een eenvormige wijk met weinig mogelijkheden voor 'wooncarrières' en dit geeft het een monotoon karakter. Toch is de buurt voor veel bewoners met name door de goedkope, redelijk ruime woningen en de goede groenvoorziening aantrekkelijk om in te wonen. De Kruidenbuurt kent veel woningen in de huursector (87%), voornamelijk toebehorend aan de woningbouwcorporaties. Gevolg hiervan is dat er veel mensen wonen met een laag inkomen. De mutatiegraad ligt hoog. Het percentage verhuizingen ligt bijna 2 maal hoger vergeleken met de rest van de stad.

De samenstelling van de wijk is sinds de bouw van de wijk veranderd. In de jaren 60/70/80 was het een nette arbeiderswijk. Veel van deze oorspronkelijke bewoners zijn de laatste jaren verhuisd. De aanleg van de nieuwe aangrenzende wijk, de Reeshof, heeft dit vertrek versterkt. De Nederlandse groep die is gebleven in de Kruidenbuurt vergrijst. Zij heeft jarenlang met veel plezier in de buurt gewoond en weet niet goed raad met de veranderingen. Het contact met de nieuwe burens is anders, het gevoel van saamhorigheid verdwijnt. Voor veel bewoners is er in hoog tempo een gevoel van onbalans in de buurt ontstaan. Nu is de Kruidenbuurt een multiculturele wijk met ongeveer 6900 inwoners waarvan de helft van allochtone afkomst is. 65 a 70% van de 0 tot 12-jarigen is allochtoon.

De Kruidenbuurt zal in de toekomst ook een diverse wijk blijven met grotendeels dezelfde woningbouw. Er staan geen grootschalige herstructureringsplannen op de agenda. Wel worden er op verschillende plekken kleine injecties gedaan. Zo zijn er aan de Kruidenlaan 35 woningen gesloopt. Hiervoor komen nieuwe woningen in de plaats. Ook wordt er een nieuwe Multifunctionele accommodatie gebouwd, wat een mooie samenkomstplek voor bewoners en organisaties moet worden. Bewoners geven aan tevreden te zijn met hun woning (7 gemiddeld. Lemon). Zij maken zich veel meer zorgen over hun eigen situatie op het gebied van werk en armoede & onderwijs en jeugd. Deze problemen hebben hun invloed op de veiligheid en veiligheidsbeleving in de wijk.

Bestaand Netwerk

In de Kruidenbuurt zijn zeer veel partijen actief. Dit is enerzijds zeer positief, maar dit heeft ook een keerzijde. Zo zijn er zeer veel activiteiten die ingezet worden om bewoners te ondersteunen, maar wordt door de veelheid aan partijen afstemming en overzicht moeilijk. De belangrijkste partners zitten in de Regiegroep; de woningbouwcorporaties, de Twern, Brede School, Politie en Gemeente. De Regiegroep bepaalt de belangrijkste uitgangspunten in de wijk. Verder is er Buurtregie en Jeugdnetwerk waar op casusniveau individuele zaken besproken worden. Bij Loket Z kunnen mensen informatie krijgen over zorg- en welzijnsvragen. Voor de toekomst zal nagedacht moeten worden bij deze nieuwe aanpak of de juiste partijen nog wel actief zijn in de regiegroep en hoe de samenwerking verbeterd kan worden tussen diverse partijen. Zo dienen programma's meer op elkaar afgestemd te worden. Daarnaast dient in de casusoverleggen meer slagkracht te zijn. Het Centrum voor Jeugd en Gezin zal hier een rol in vervullen. Vanaf 1 november 2008 zal een MOM-manager actief zijn in de Kruidenbuurt. Deze MOM-manager zal namens de woningbouwcorporaties, Twern, Thebe en de Wever acties gaan uitvoeren op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

Zorgen en dromen

De belangrijkste zorgen van de bewoners van de Kruidenbuurt hebben betrekking op hun financiële situatie. Gezinnen hebben problemen de eindjes aan elkaar te knopen en er is niet altijd een vaste bron van inkomsten, maar ook de huishoudens met een vast inkomen leven vaak op of onder de armoedegrens. Daarnaast maken de ouders zich grote zorgen over hun kinderen. Dit betreft zowel hun schoolprestaties als het grote aantal kinderen dat (vaak al jong) in aanraking komt met justitie. Veel van de problemen worden geweten aan de slechte economische situatie en de taalachterstand.

Onderwijs/Opvoeding

Naar aanleiding van onderzoeken en de praktijk blijkt dat de problemen die bij jonge kinderen al worden gesignaleerd veel groter zijn dan in andere niet-impulswijken. Vanuit het onderzoek "Vroegsignalering", blijkt dat het consultatiebureau van Thebe vooral problemen signaleert op het

¹ In de Tilburgse wijkindelingssystematiek is de Kruidenbuurt onderdeel van de wijk Wandelbos. Dit betreft de subwijken 341, 342, 343, en een deel van 344, ofwel het gedeelte ten noorden van de Baden Powelllaan. Vanaf volgend jaar wordt de Kruidenbuurt ook een aparte wijk, zodat cijfers beter gescheiden kunnen worden.

gebied van gedrag en opvoeding, overgewicht en obesitas en spraaktaalontwikkeling. Ouders erkennen vooral het probleem op de gebieden van taalontwikkeling en gedrag. Op de basisschool komt het probleem op het gebied van spraaktaal tot uiting in een relatief kleine (passieve) woordenschat. Hierdoor heeft men vaak een achterstand van ± 2 jaar wanneer men op de basisschool begint. Scholen en andere instanties geven aan dat ouders vaak met veel problemen kampen en daardoor de opvoeding niet aankunnen. Hierdoor worden er op school en in de wijk veel problemen ervaren op het gebied van gedrag van kinderen.

In de Kruidenbuurt staan twee basisscholen. Bij beide is segregatie een probleem. Ouders hebben aangegeven dat zij dit geen gezonde situatie vinden en zouden zelf graag meer menging willen. Zij zien dit als een van de redenen waarom de kennis van de Nederlandse taal achter blijft. De beeldvorming rond deze scholen is vaak niet goed.

Ook op school blijken kinderen/jongeren de achterstand niet in te lopen. In de uitstroom naar VMBO/Havo/Vwo is te zien dat de Kruidenbuurt niet goed scoort vergeleken met het stedelijke gemiddelde. In de Kruidenbuurt stroomt 80,3% uit naar VMBO/MBO tegenover 67% stedelijk. 19,7 % gaat naar Havo/VWO tegenover 32,9% stedelijk. Ook binnen de schooluitval is een sterke trend te zien dat jongeren uit de Kruidenbuurt eerder uitvallen dan de gemiddelde stedelijke jongere.

11,6% van de jongeren tussen 12 en 17 jaar staat bekend als jeugdverdachte bij het veiligheidshuis. Van alle wijken in Tilburg heeft het Wandelbos hierin de hoogste score. De laatste veiligheidsindex laat echter wel een verbetering zien vergeleken met 2005. Het is gestegen van een 5,93 naar een 6,27. Deze cijfers worden gebaseerd op enerzijds databestanden van politie en gemeente en anderzijds subjectieve gegevens.

Werk en armoede

De werkloosheid is in de Kruidenbuurt met 11,6% twee keer zo hoog als stedelijk. De grootste groep werklozen is tussen de 40 en 50 jaar of, in mindere mate, tussen de 30 en 40 jaar. 30% van de werklozen behoort tot de groep die langer dan drie jaar werkloos is, een termijn die het lastig maakt om nog aan werk te komen. Het aantal en percentage uitkeringsgerechtigden bij Sociale Zaken is door de jaren heen in de Kruidenbuurt min of meer constant hoog te noemen met bijna 10%. Er is dus geen verslechtering, maar ook zeker geen verbetering opgetreden. Het aandeel minimahuishoudens ligt in de Kruidenbuurt fors hoger dan het gemiddelde van de stad (23% tegenover respectievelijk 10,4%). Het merendeel van de minimahuishoudens (48%) bestaat uit huishoudens van een niet-westerse allochtone afkomst (Armoedemonitor 2006-2007).

Ambities

Naar aanleiding van het DNA van de wijk en de dromen en zorgen van bewoners hebben wij voor de komende 10 jaar 3 ambities bepaald. Op deze ambities zullen we in de Kruidenbuurt extra inzet gaan plegen, bovenop het reeds bestaande stedelijk beleid.

- 1 *Jongeren doen het goed op school en halen een diploma.*
- 2 *Elk huishouden heeft een kostwinner.*
- 3 *Inwoners leven boven de armoedegrens.*

Deze nadere focus op werk, armoede en scholing vinden we van groot belang om echt verder te kunnen komen. Deze onderwerpen hebben in het verleden een minder wijkgerichte focus gekend. Maar omdat problemen op het gebied van de leefbaarheid, integratie en veiligheid in wijken juist hierin hun oorsprong hebben is het belangrijk om deze problemen op te pakken. Daarnaast is er ook nog een apart veiligheidsbeleid en integratiebeleid waarop verdere invulling gegeven wordt aan deze onderwerpen.

Onderwijs - Jongeren doen het goed op school en halen een diploma.

Geen diploma oftewel geen startkwalificatie betekent vrijwel altijd dat de sociale en economische kansen van de jongere bij voorbaat zijn geslonken. Zo is de kans dat een uitvaller financieel afhankelijk wordt van de overheid aanmerkelijk hoger. De werkloosheid onder de jongeren zónder startkwalificatie is hoger dan onder jongeren mét startkwalificatie (respectievelijk 16,5% tegenover 10%. Zie nota Voortijdig schoolverlaten). Om jongeren hun startkwalificatie te laten halen op lange termijn zul je al vroeg moeten investeren in kinderen en hun gezinnen. Niet alleen cognitieve vaardigheden zijn van belang, maar ook de sociaal-emotionele en fysieke gezondheid van kinderen. Als een van de drie achterblijven betekent dit dat het kind eerder kans heeft om geen startkwalificatie te behalen. Het is daarom nodig om indicatoren te formuleren, die gericht zijn op de verschillende levensfasen van kinderen en jongeren.

Collegeprogramma 2008-2010

Met dit doel wordt eveneens aangesloten bij het Collegeprogramma, waarin het tegengaan van voortijdig schoolverlaten en het tegengaan van segregatie als items staan benoemd. In de Kruidenbuurt wonen veel gezinnen met meervoudige problemen.

Welke acties worden nu al uitgevoerd?

Natuurlijk gebeuren er al lange tijd direct en indirect allerlei activiteiten om jongeren uiteindelijk een diploma te laten halen. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: uitgebreid VVE programma, extra taallessen (voor ouders en kinderen), opstapje, schakelklassen, vroegsignalering van risico's, opstapje, leerlingvolgsysteem, Jeugdnetwerk, sociale vaardigheidstrainingen, jongerenloket Blink etc. Toch is dit niet voldoende om de achterstand weg te nemen. Het is van belang om te kijken naar het actuele en komende aanbod en de resultaten die daarmee gehaald worden. Uiteindelijk moet het beter gaan met de kinderen op de geformuleerde (sub)doelen. Hieronder volgen de subdoelen per leeftijdsgroep.

Leeftijdsgroep 0-4 jaar: Kinderen zijn goed voorbereid op de basisschool.

Nu blijkt dat kinderen met een achterstand op de basisschool komen. Wanneer kinderen goed zijn voorbereid op de basisschool, betekent dit dat de Nederlandse taal goed ontwikkeld is en geen/weinig problemen ervaren bij gedrag en opvoeding, overgewicht en obesitas. Vooral taal en opvoeding en gedrag blijken een belangrijke rol te spelen bij kinderen in de Kruidenbuurt.

❖ *Opvoeding en gedrag*

Gedrag van bewoners is een belangrijk zichtbaar probleem voor de hele wijk. Op school, tijdens activiteiten, op straat en in huis kan het gedrag voor overlast zorgen. Het gedrag wordt voor een groot gedeelte bepaald door de opvoeding. Ouders, andere bewoners in de wijk en professionals geven aan dat hier nog veel meer hulp en steun bij nodig is. Er zijn te veel gezinnen met meervoudige problemen, die daardoor ook in de opvoeding tekort schieten. Veel professionals en bewoners geven aan dat er preventief ingegrepen moet worden. Daarom is het goed om preventief ondersteuning te geven wanneer er meerdere risicofactoren aanwezig zijn in een gezin.

❖ *Taal*

Doelgroepkinderen maken nog te weinig gebruik van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Ongeveer 20% van de kinderen die op de peuterspeelzalen in het Wandelbos komen is een doelgroepkind. Dit percentage is nog veel te weinig. We gaan ervan uit dat VVE een positieve invloed heeft op de taal en sociale ontwikkeling. Er zal dus een extra inzet gepleegd moeten worden op het bereik van VVE voor doelgroepkinderen. Uiteindelijk willen we dat 80% van de doelgroepkinderen gebruik maakt van de VVE- peuterspeelzalen of kinderdagverblijven. Gebruik maken is echter niet voldoende. Het gaat hier niet om aantallen, het gaat erom dat kinderen uiteindelijk op een gemiddeld Nederlands taalniveau terecht komen. Het doel is dat wanneer kinderen de peuterspeelzaal/kinderdagverblijf hebben afgerond hun taalniveau op het niveau van een gemiddelde 4,5 jarige ligt.

Voor de Leeftijdsgroep 0-4 jaar gaan we in 2009 een start maken met			
Plan	Status	Kosten	Dekking
Extra inzet in Multi-probleem gezinnen met als doel om de zaken die van negatieve invloed zijn op het gedrag van het kind, te verminderen/op te lossen. (Hiervoor kunnen verschillende instrumenten ingezet worden zoals bijvoorbeeld Wrap Around Care, Centrum Jeugd en Gezin, gezinscoach, sociaal agenten etc.)	In ontwikkeling	pm	Sociaal Agenten
Preventieve investering in gezinnen met 3 of meer risicofactoren volgens het risicosysteem van Thebe JGZ*, met als doel dat kinderen goed zijn voorbereid op de basisschool.	Verlenging van pilot	pm	pm
Acties uitzetten om de doelgroepkinderen meer gebruik te laten maken van de peuterspeelzalen.	In ontwikkeling	pm	pm
Ouders worden betrokken bij het programma van de peuterspeelzalen. Zij moeten meer betrokken worden bij aanpak, zodat ouders handvaten krijgen om thuis ook te gebruiken.	nieuw	pm	pm
Op de peuterspeelzalen wordt meer aandacht gegeven aan zorg en opvoeding bijvoorbeeld door inzet van een schoolmaatschappelijk werkster met als doel om sociaal-emotionele ontwikkeling te stimuleren.	nieuw	pm	pm
Een risicofactor wordt omschreven als een kenmerk van kinderen, ouders, omgeving of een gebeurtenis dat in verband staat met latere, minder wenselijke ontwikkelingsuitkomsten. Er zijn in totaal 64 risicofactoren. Deze zijn ingedeeld in de categorieën: kindfactoren, ouderfactoren, gezinsfactoren, opvoedingsklimaat, omgevingsfactoren. (Rapport Vroegsignalering Risicoregistratie in Tilburgse Impulswijken, 2008).			

Leeftijdsgroep 4-12 jaar: Kinderen kunnen op hun eigen niveau meedoen in het basisonderwijs.

❖ onderwijs

Het is belangrijk dat kinderen alles uit zichzelf halen om uiteindelijk een diploma te krijgen in iets waar ze goed in zijn of leuk vinden. Daarvoor is het van belang dat kinderen mee kunnen doen in het basisonderwijs op hun eigen niveau. Op dit moment doet het PON in samenwerking met de CED-groep een onderzoek op de twee basisscholen. De CED-groep heeft veel ervaring op zwarte scholen in Rotterdam. Ook in de Kruidenbuurt speelt de segregatie een grote rol. Er zal daarom nog geen invulling gegeven worden aan activiteiten in 2009. Wanneer het PON/CED rapport vastgesteld is, zullen de aanbevelingen worden opgevolgd.

❖ Zorg, Opvoeding en Gedrag

Op dit moment worden kinderen tot 3 jaar en 9 maanden in de gaten gehouden door Theb JGZ. Daarna worden ze overgedragen aan de GGD. Het eerste contactmoment vindt dan pas op 5,5-jarige leeftijd plaats. In de Kruidenbuurt moeten kinderen met risicofactoren beter gevolgd worden en een extra aanbod krijgen. Ook de problemen rond opvoeding en gedrag van kinderen blijven een zeer belangrijk aandachtspunt. Acties dienen hier op ingezet worden.

MFA belangrijke katalysator

Een belangrijke katalysator voor de ontwikkelingen en activiteiten die we gaan starten is de nieuwe Multi Functionele Accommodatie die gebouwd wordt in 2010. Van hieruit moeten veel activiteiten voor kinderen van 0 tot 12 jaar op het gebied van onderwijs, opvoeding en zorg plaats gaan vinden. De samenwerking tussen de verschillende partijen die in dit gebouw samen komen moet mede hierdoor optimaal worden.

Voor de Leeftijdsgroep 4-12 jaar gaan we in 2008/2009 een start maken met:			
Plan	Status	Kosten	Dekking
2 taalklassen op de Thomas More school om kinderen op het gebied van taal bij te spijkeren. Kinderen worden 2 dagen in de week uitsluitend taalonderwijs en ouders krijgen handvaten om daar thuis mee aan de slag te gaan. Aan het einde van het jaar wordt gekeken of kinderen op niveau zitten.	Gestart in augustus 2008	30.000 per taalklas	60% Onderwijs en Jeugd 40% door scholen
Aantal kinderen met 3 of meer risicofactoren worden tussen 4 jaar en 5,5 jaar actief gevolgd en geholpen. Er komen extra contactmoment door de jeugdgezondheidszorg bij deze kinderen.	Nieuw	pm	pm
Door middel van zorgadviesteams werken lokale zorgpartners en jeugd(gezondheids)zorg samen met het onderwijs, met als doel dat kinderen en ouders waarbij op school problemen gesignaleerd worden vroegtijdig, snel, effectief en samenhangend zorg geboden wordt.	Nieuw	pm	pm

Leeftijdsgroep 12-18 jaar: Jongeren vervolgen hun schoolloopbaan op een bij hen passend niveau.

Kinderen die van de basisschool afkomen moeten op hun eigen niveau naar vervolgonderwijs kunnen gaan. In de Kruidenbuurt stroomt 80,3% uit naar VMBO/MBO tegenover 67% stedelijk. 19,7 % gaat naar Havo/VWO tegenover 32,9% stedelijk. Dit verschil moet rechtgetrokken worden. Daarnaast zal er zeer veel inzet moeten zijn om jongeren niet voortijdig school te laten verlaten. De risico's zijn het grootst in juist deze leeftijdsgroep. Er dient vooral aandacht te zijn voor het overgangsmoment tussen primair en voortgezet onderwijs.

Voor de Leeftijdsgroep 12-18 jaar gaan we in 2009 een start maken met:			
Plan	Status	Kosten	Dekking
Alle jongeren uit de Kruidenbuurt (met 3 of meer risicofactoren én waar de basisschool zich zorgen over maakt) worden gevolgd wanneer zij van de basisschool naar de middelbare school gaan. Zij krijgen extra begeleiding met als doel mét diploma van school te vertrekken.	Nieuw	Pm	Pm
Schoolloopbaanbegeleiding wordt intensief aangeboden. Hierbij wordt niet alleen huiswerkbegeleiding aangeboden, maar ligt de nadruk vooral op begeleiding van de overgang van basisschool naar middelbare school	Lopend maar intensiveren	pm	Brede School/Schoolloopbaanbegeleiding

Leeftijdsgroep 18-23 jaar: Jongeren hebben een startkwalificatie en werken of vervolgen een vervolgopleiding.

Alle jongeren hebben talent en willen iets doen waar ze goed in zijn. Doel is om deze aspecten bij elkaar te brengen. Terugkeer naar het onderwijs is nadrukkelijk het primaire doel. Echter niet voor iedere jongere is een startkwalificatie mogelijk en gewenst. Als een rentree in het onderwijs niet haalbaar is, wordt de tweede optie werk.

Voor de Leeftijdsgroep 18-23 jaar gaan we in 2009 een start maken met:			
Plan	Status	Kosten	Dekking
Alle jongeren uit de Kruidenbuurt die voortijdig school hebben verlaten, worden persoonlijk benaderd en er wordt een aanpak gemaakt hoe de jongere weer terug naar scholing kan worden begeleid of naar werk.	Nieuw	pm	pm
Voortijdig schoolverlaten tegengaan door de signaleringsmonitor Jongeren Centraal te stellen	In Ontwikkeling	Pm	Onderwijs en jeugd
Opsporen verborgen jeugdwerkloosheid	Lopend	?	Sociale

			Zaken
Vanaf 1 juli 2009 hebben alle jongeren tot 27 jaar een leerwerkplicht. Dit betekent dat zij geen WWB uitkering meer krijgen. Binnen 4 weken wordt een aanbod voor leren en/of werken gedaan door de gemeente.	In Ontwikkeling	Pm	pm

Werk - Elk huishouden heeft een kostwinner

Toelichting: over 10 jaar participeert in ieder huishouden minimaal 1 persoon uit de beroepsbevolking naar vermogen. Bij voorkeur via regulier werk, anders via een gesubsidieerde baan of een participatiebaan. Indien een baan (nog) geen optie is, biedt structureel vrijwilligerswerk een mogelijkheid tot maatschappelijke participatie of mogelijk een opstap naar een baan.

Wij constateren dat werk nog altijd de beste oplossing is om uit de armoede te komen. Met werk verbeter je je financiële situatie, maar het verbreekt ook je het sociale isolement, het geeft je zelfvertrouwen, versterkt je zelfbeeld en geeft je weer toekomstperspectief. Voor veel mensen is regulier werk haalbaar, maar er is ook een groep waarvoor dit niet meer is weggelegd. Deze situatie kan ontstaan door een combinatie van factoren, van zeer verschillende aard. We gaan er vanuit dat meedoen meerwaarde heeft en kijken naar kwaliteiten die mensen wel hebben en kunnen inzetten voor de samenleving.

In het collegeprogramma 2008-2010 is nadrukkelijk aandacht besteed aan wijk economie. Ondernemerschap en bedrijvigheid binnen wijken worden extra gestimuleerd. In het kader van re-integratie is als doel gesteld om een substantieel aantal mensen zinvol werk te laten verrichten in buurten en wijken in het kader van een stad die heel, schoon en veilig is. Re-integratie trajecten worden pas als succesvol gezien als ze leiden tot duurzame uitstroom naar werk.

Indicatoren:

1. Het aandeel mensen dat duurzaam aan het werk is (minimaal 1 jaar).

Op het moment dat mensen weer aan het werk gaan is goede nazorg essentieel, zowel op werkinhoudelijk, op persoonlijk als op financieel vlak. Dit om te voorkomen dat mensen om werkinhoudelijke, psychische of financiële redenen terugvallen in de uitkeringssituatie.

Mogelijke acties 2009:			
Plan	Status	Kosten	Dekking
In het Kievitslaar wordt vooruitlopend op het 'werkpunt' een pilot gestart om bewoners te ondersteunen om weer aan het werk te gaan of te blijven.	Nieuw	Pm	Preventiebudget
Alle mensen uit de Kruidenbuurt die weer aan het werk gaan, krijgen een zeer actief nazorgtraject, om terugval te voorkomen.	Nieuw	Pm	Pm
Nieuwe bewoners van de Kruidenbuurt moeten werk hebben of worden direct in een intensief traject naar werk opgenomen.	Nieuw	pm	Pm
Een deel van de Kruidenbuurt gaat op slot voor mensen die de afgelopen vijf jaar in de gevangenis hebben gezeten. Ook bewoners die een uitkering hebben krijgen geen huurwoning.	Gestart in september 2008	Evaluatie 12.000	Kruidenbuurt Urgentiegebied
Actieve en intensieve ondersteuning van startende ondernemers uit de Kruidenbuurt.	Stedelijk beleid/wijkgericht inzet	pm	Startersloket
Fraude interventie- Handhaving op illegale activiteiten	Nieuw	pm	Regionaal Coördinatiepunt Fraudebestrijding

2. Het aandeel bewoners werkzaam in een gesubsidieerde baan of participatiebaan.

Door het realiseren van gesubsidieerde of participatiebanen in de Kruidenbuurt, krijgen mensen met een grote afstand tot de reguliere arbeidsmarkt een kans. Er liggen mogelijkheden om mensen in hun eigen buurt zinvol werk te laten verrichten in het kader van een stad die heel, schoon en veilig is.

Mogelijke acties 2009:			
Plan	Status	Kosten	Dekking
Participatiebanen creëren in de wijk in samenwerking met Diamantgroep/BAT/Willem II/Twern worden	In ontwikkeling	pm	Re-integratiebudgetten

mensen uit de Kruidenbuurt ingezet voor het onderhoud van de wijk.			
Woningcorporaties en ondernemers in de wijk creëren leerwerkplekken en stages voor wijkbewoners.	lopend		woningcorporatie
Ondersteuning bieden aan werk-initiatieven van bewoners uit de wijk (bijv. gezamenlijke catering).	Nieuw	pm	Bewonersvouchers

3. Aandeel mensen dat voldoende is opgeleid voor alternatief werk.

Een factor die meespeelt in arbeidssucces is opleiding. Sommige mensen zonder werk of met een laag inkomen hebben hulp nodig bij het verbeteren van hun positie.

Mogelijke acties 2009:			
Plan	Status	Kosten	Dekking
Volwassenenonderwijs wordt wijkgericht aangeboden in overleg met het ROC (Educatiepunten).	Gestart in januari 2008	?	Onderwijs en jeugd
Er worden taal stageplekken georganiseerd in de wijk.	Nieuw	Pm	pm

4. Aandeel mensen dat (structureel) vrijwilligerswerk uitvoert

Als werk (nog) geen optie is, is vrijwilligerswerk een middel tot participatie en integratie in de samenleving. Het geeft mogelijkheden tot zelfontplooiing, een zinvolle dagbesteding en het opdoen van arbeidsritme. Met vrijwilligerswerk doet iemand werkervaring op en vergroot zijn netwerk, waardoor kansen op de arbeidsmarkt verbeteren.

Mogelijke acties 2009:			
Plan	Status	Kosten	Dekking
Er wordt een mentorproject opgezet waarbij bewoners uit de Kruidenbuurt worden gekoppeld aan een mentor uit de wijk.	Nieuw	Pm	Bewonersvouchers

Armoede - Inwoners leven boven de armoedegrens.

Toelichting: Armoede is heel complex, het is vaak een indicator van bredere sociaal-economische problematiek. Er zijn heel veel verschillende oorzaken, omstandigheden en factoren. Armoede in haar brede betekenis is sociale uitsluiting. Armoede in smalle zin beschouwen we als een tekort aan financiële middelen. Met andere woorden: je bent niet alleen arm als je te weinig geld hebt, maar vooral ook als dat betekent dat je niet mee kunt doen in de maatschappij. Vroegtijdige signalering is van groot belang bij de bestrijding van armoede, vroegtijdig signaleren kan grote schulden en verdere deuken voorkomen. In de Kruidenbuurt wordt deze vroegtijdige signalering opgepakt in samenwerking met de bestaande netwerken (zoals Loket Z, de MOM en buurtregie). De gegevensanalyse van de Kruidenbuurt zal verder uitwijzen of armoede in de Kruidenbuurt in het bijzonder gekoppeld is aan bepaalde doelgroepen, zoals allochtonen, alleenstaanden of mensen met een 'speciale onderwijs' achtergrond.

In het stedelijk armoedebeleid gaat wat betreft het college bijzondere aandacht uit naar de zogeheten "working poor". Werkenden en kleine zelfstandigen met een inkomen op of rond het uitkeringsniveau. De analyse van de doelgroepen zal leiden tot specifieke acties in de Kruidenbuurt

In 2010 zal buurthuis het Kievitslaar vrij komen. Deze locatie willen wij behouden voor de wijk en op een zinvolle manier inzetten voor de bewoners, met name op het gebied van werk en armoede. Daartoe zullen we eind 2008 subsidie aanvragen uit het preventiebudget van minister Vogelaar. We willen het Kievitslaar omvormen tot een makkelijk vindbare, laagdrempelige voorziening in de wijk zijn waar mensen terecht kunnen voor ondersteuning om (weer) aan het werk te komen of te blijven. Het Kievitslaar kan ruimte bieden voor begeleiding, ondersteuning, educatie, advies, etc. Afhankelijk van de behoefte in de wijk en de mogelijkheden en ideeën van professionele partners en bewoners wordt de invulling bepaald. Er zijn namelijk verschillende scenario's denkbaar. In 2009 wordt dit opgepakt.

1. Het aandeel huishoudens met een tekort aan financiële middelen.

We richten ons voornamelijk op mensen met een laag inkomen. De armoedegrens definiëren we als 120% van de bijstandsnorm.

Mogelijke acties 2009:			
Plan	Status	Kosten	Dekking
In het nieuwe Kievitslaar komt in 2010 een 'werkpunt'.	nieuw	pm	Preventiebudget
Betere kennis van ondersteunende maatregelen. De kennis wordt bij mensen gebracht. Loket Z is nu al actief in Tilburg-West, bekeken wordt of zij nog meer dan nu ingezet worden in de Kruidenbuurt, bv door middel van een spreekuur of meer huisbezoeken. Verder wordt het T-Paviljoen in de wijk ingezet om kennis zo dicht mogelijk bij de mensen te krijgen.	In ontwikkeling	Pm	Voor een deel uit reguliere kosten Loket Z en T-paviljoen
Buddy project: bewoners voor bewoners: Hulp aan bewoners door andere bewoners/vrijwilligers uit de buurt bij financiële administratie.	nieuw	Pm	armoedebudget, wijk en buurtwerk, vrijwilligersbeleid

2. Het aandeel huishoudens met schuldenproblematiek

Eén van de belangrijkste redenen om in een armoedesituatie te belanden zijn schulden. Het voorkomen van schulden en het verlenen van hulp aan mensen die al een (kleine) schuld hebben is belangrijk.

Mogelijke acties 2009:			
Plan	Status	Kosten	Dekking
Preventieplan schuldhulpverlening stedelijk wordt vertaald en aangevuld voor de Kruidenbuurt. In overleg met partners en bewoners zal gekeken moeten worden welke middelen ingezet worden in 2009 en verder. Te denken valt aan een workshop budgetteren, inloosspreekuur in de wijk, cursussen voor kinderen en jongeren "omgaan met geld"	Lopend	pm	pm

Huishoudens met huurachterstanden en schulden worden actief benaderd. Hierop wordt per gezin bekeken welke hulp nodig is.			
---	--	--	--

3. Het aandeel huishoudens dat mee kan doen aan sociale activiteiten.

Mensen met een laag inkomen zijn vaak gedwongen juist te bezuinigen op deelname aan verenigingen, sport, culturele activiteiten, etc. Terwijl juist die deelname van belang is om niet in een isolement te raken. Het hebben en onderhouden van een sociaal netwerk is relevant om mee te kunnen doen in de maatschappij.

Mogelijke acties 2009:			
Plan	Status	Kosten	Dekking
Sociale activiteiten organiseren gericht op verstevigen van sociaal netwerk om mee te kunnen doen in de maatschappij. Deze activiteiten moeten ook buiten de wijk plaatsvinden en moeten de leefwereld van mensen vergroten. Op die manier moeten mensen met nieuwe mogelijkheden in aanraking komen.	Lopend (meedoen-regeling), maar extra intensiveren in de wijk	pm	Armoedebeleid
Kinderopvang is gratis voor mensen met een laag inkomen. (Gratis peuteren).	Lopend	Pm	Armoedebeleid

Financiën en Vervolg

Status

Dit plan is gemaakt naar aanleiding van gesprekken met bewoners in het verleden, waarbij zij hun zorgen en dromen hebben aangegeven. Het plan is afgestemd binnen de gemeente met de verantwoordelijke diensten en met de belangrijkste partners in de wijk. De hoofddoelen zijn in het College van B&W op 2 juli vastgesteld. Dit wijkimpulsplan Kruidenbuurt zal in okt/nov 2008 worden vastgesteld in het college.

De aanzet voor 2009 is geen volledig beeld van wat er al gebeurd of wat er gaat gebeuren in 2009. Het zijn ideeën die verder uitgewerkt dienen te worden of projecten die al draaien, maar waarvan goed naar het effect gekeken zal moeten worden. Alleen door hard werken van alle partijen en bewoners is het mogelijk om de doelen te laten lukken. Er zullen diverse extra investeringen en onorthodoxe middelen ingezet moeten worden op wijkniveau.

Financiën

Gemeente Tilburg

Dit wijkimpulsplan geeft aan dat er een extra impuls gegeven wordt aan de Kruidenbuurt. Er is (nog) geen vast budget wat beschikbaar is hiervoor. Het plan dient met bestaande middelen te worden uitgevoerd. Wel gaan we uitgebreid kijken naar hoe bestaande middelen herschikt kunnen worden. Programma's van eisen met organisaties waarmee de Gemeente Tilburg een subsidierelatie heeft zullen aangepast worden naar de doelen in de impuls wijken. Op deze manier wordt vanuit verschillende kanten gestuurd op de doelen die behaald dienen te worden. Verder zal bij plannen geld gezocht worden bij de verschillende beleidsvelden.

Hieronder volgt een overzicht van welke gelden specifiek in de impuls wijken ingezet kunnen worden:

Sociaal agenten	€ 1 mln
Urgentiegebied Kruidenbuurt	€ 100.000
Startbudget wijkimpulsplannen	€
Taalmaatjes	€ 200.000
Sociale projectleiders	2fte

Provinciale middelen

Voor de Inzet van RBA in alle impuls wijken is € 250.000 toegekend door Brabantstad. Daarnaast wordt er een aanvraag van € 3 miljoen voorbereid om in te zetten in de impuls wijken.

Rijk

Er wordt voor de Kruidenbuurt in het kader van het Preventiebudget 40+ wijken, geld aangevraagd voor de onderwerpen, onderwijs en werk voor de MFA en het Werkpunt Kievitslaer (Waarschijnlijk € 2 miljoen) Daarnaast stelt het rijk bewonersvouchers ter waarde van € 3 ton beschikbaar voor bewonersinitiatieven

Externe partijen

Verder willen wij in dit kader tevens een beroep doen op de corporaties, om een (financiële) bijdrage te leveren aan de realisering van de wijkimpuls. Ook andere partijen in de stad wordt gevraagd om medewerking en financiële steun te verlenen.

Vervolg

Er wordt een projectgroep Wijkimpuls Kruidenbuurt ingesteld onder regie van Gebiedsteam West. In deze projectgroep zullen partners uit de wijk plaatsnemen. Er moet van iedere discipline een afvaardiging afwezig zijn. Ook zien wij hier een plek voor de MOM-manager (vertegenwoordigt woningbouwverenigingen, Thebe en de Twern). Deze projectgroep moet uitvoering geven aan het wijkimpulsplan en controleren of we op de goede weg zitten. De gemeente zal tweejaarlijks de cijfers meten om te zien hoe de Kruidenbuurt ervoor staat en of er bijgesteld dient te worden.

Bijlage 1: Planning Proces Kruidenbuurt

Planning	Wat
Juni 2008	<ul style="list-style-type: none"> - 3 doelen vaststellen - Voorzet maken voor concept-subdoelen - Per doel bepalen welke interne partners betrokken moeten worden.
Juli 2008	<ul style="list-style-type: none"> - Bespreken concept-subdoelen met interne partners. - Overzicht maken van cijfers die bekend zijn en cijfers die nog missen. - Bepalen welke professionele partners per doel (of subdoel) benodigd zijn.
Augustus 2008	<ul style="list-style-type: none"> - Wijkplan 2008 schrijven, dwz: het te doorlopen proces staat op papier. - Gezamenlijke opdracht aan O&I om alle benodigde cijfers te verkrijgen - Beschrijving van de Kruidenbuurt afronden (met cijfers). - Concept subdoelen met partners regiegroep bespreken.
September 2008	<p>Onderwijs en jeugd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met professionele partners bijeenkomst voorbereiden over onderdeel segregatie. Wordt opgepakt in samenwerking met afdeling Onderwijs en Jeugd. - Beoogd resultaat: Inzicht krijgen in beweegredenen/ervaren problemen en oplossingen die werken voor bewoners en professionals in de praktijk.
Oktober 2008	<p>Algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6 oktober: Impulsplan afstemmen op Wethoudersoverleg met aanwezigheid van wethouder Backx, Huijgen, Hamming en Mevis. Daarna proces opstarten om in College te brengen. <p>Onderwijs en Jeugd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2^e bijeenkomst met professionele partners voorbereiden rondom doel onderwijs en jeugd. Er wordt een keuze gemaakt uit de leeftijdsgroep 0-4/ 12-18/18-23 jaar. (activiteiten op het gebied van 4-12 jaar worden naar aanleiding van CED onderzoek bepaald) - Verwerking gegevens uit bijeenkomst/workshop. - Kleine groep vormen (bewoners en partners) die activiteiten gaan uitwerken. - Tweede helft oktober: met kleinere groep oplossingen uitwerken naar concrete activiteiten.. <p>Werk en armoede:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met professionele partners en klankbordgroep 3West bijeenkomst voorbereiden rondom doel werk en armoede. - Met prof. partners subdoelen bepalen die aan bewoners worden voorgelegd. - Eind oktober: bijeenkomst/workshop met bewoners en prof. partners (GDR inzetten). - Beoogd resultaat: prioritering in subdoelen en activiteiten.
November 2008	<p>Onderwijs en jeugd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eerste helft november: voortzetting uitwerking van oplossingen naar concrete activiteiten met externe groep - Tweede helft november: interne terugkoppeling over gewenste oplossingen - Invullen van activiteitenformulieren. <p>Werk en armoede:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verwerking gegevens uit bijeenkomst/workshop. - Kleine groep vormen (bewoners en partners) die activiteiten gaan uitwerken. - Tweede helft november: met kleinere groep oplossingen uitwerken naar concrete activiteiten.
December 2008	<p>Werk en armoede:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eerste helft december: voortzetting uitwerking van oplossingen naar concrete activiteiten met externe groep - Tweede helft december: interne terugkoppeling over gewenste oplossingen. - Activiteitenformulieren invullen.
Januari 2009	<p>Activiteiten starten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Start activiteiten die geen expliciete besluitvorming behoeven. - Bepalen proces voor activiteiten die besluitvorming en afstemming nodig hebben. - Aan de hand van alle gegevens activiteitencyclus uitwerken.

Bijlage 2: Indicatoren en metingen

Een belangrijk kenmerk van de aanpak in de impuls wijken is dat ook daadwerkelijk gekeken wordt of dat de doelstellingen die vooraf gesteld worden, worden behaald. Hiervoor moeten indicatoren opgesteld worden die een indicatie moeten geven of doelstellingen worden behaald. Tweejaarlijks zal gekeken worden of er een positieve lijn ontstaat bij de diverse indicatoren. Daarnaast zal ook op activiteitsniveau gemeten worden om te kijken of activiteiten bijdragen aan de doelstellingen. Hieronder wordt per doelstelling bekeken welke indicatoren en metingen van belang zijn.

Onderwijs - Jongeren doen het goed op school en halen een diploma.

Leeftijdsgroep 0-4 jaar: Kinderen zijn goed voorbereid op basisschool.

- Aandeel huishoudens in de Kruidenbuurt met 3 of meer risicofactoren. (Thebe JGZ)
- Aandeel kinderen dat 2 of meer problemen heeft. (Thebe JGZ)
 - Aandeel kinderen dat probleem heeft op gebied van spraaktaalontwikkeling. (Thebe JGZ)
 - Aandeel kinderen dat problemen heeft op gebied van gedrag en opvoeding. (Thebe JGZ)
 - Aandeel kinderen dat problemen heeft op gebied van overgewicht/obesitas. (Thebe JGZ)
- Taaltoets. Aandeel kinderen dat 3000 woorden of meer kent op 4,5 jarige leeftijd.
- Aandeel doelgroepkinderen dat bereikt wordt door VVE.

Leeftijdsgroep 12-18 jaar: Jongeren vervolgen hun schoolloopbaan op een bij hen passend niveau.

Leeftijdsgroep 12-18 jaar: Jongeren vervolgen hun schoolloopbaan op een bij hen passend niveau.

- Aandeel kinderen dat een Cito-toetsscore tussen 515-220 / 520-525 / 525-530 / 530-535 / 535-540 / 540-545 haalt.
- Aandeel kinderen dat uitstroomt naar AVO/Havo/VWO.
- Aandeel kinderen dat uitstroomt naar VMBO
- Aandeel kinderen dat uitstroomt naar MBO
- Aandeel kinderen dat uitstroomt naar voor hen passend onderwijs.

Leeftijdsgroep 18-23 jaar: Jongeren hebben een startkwalificatie en werken of vervolgen een vervolgopleiding.

- Aandeel jongeren dat een startkwalificatie behaalt.
- Aandeel jongeren dat een startkwalificatie heeft behaald en werkt.
- Aandeel jongeren dat geen startkwalificatie heeft en werkt.
- Aandeel jongeren dat een vervolgopleiding doet.

Werk - Elk huishouden heeft een kostwinner

Het aandeel mensen dat duurzaam aan het werk is (minimaal 1 jaar).

- Aandeel huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm
- Aandeel minimahuishoudens met een AOW / WWB / ander inkomen.
- Aandeel kinderen dat opgroeit in een huishouden onder de armoedegrens
- Aandeel huishoudens dat gebruik maakt van inkomensondersteunende maatregelen (hierbij is niet bepalend of dit juist groot of klein moet zijn, maar de ontwikkeling daarvan kan wel een rol spelen.)
- Aandeel huishoudens dat een tekort aan financiële middelen ervaart
- Aandeel huishoudens dat gebruik maakt van de voedselbank?
- Aandeel minimahuishoudens dat huurtoeslag krijgt?
- Aantal huishoudens die een achterstand heeft met huur betalen

Het aandeel huishoudens met schuldenproblematiek

- Aantal gecreëerde participatie- en gesubsidieerde banen
- Aandeel mensen met een gesubsidieerde baan
- Aandeel mensen met een participatie baan

Aandeel mensen dat voldoende is opgeleid voor alternatief werk.

- Aandeel laagopgeleiden
- Aandeel mensen in een opleidingstraject naar werk
- Aandeel mensen dat een werkgerelateerde cursus volgt

Aandeel mensen dat (structureel) vrijwilligerswerk uitvoert

- Aandeel mensen dat structureel vrijwilligerswerk doet

Armoede - Inwoners leven boven de armoedegrens.

Het aandeel huishoudens met een tekort aan financiële middelen.

Het aandeel huishoudens met schuldenproblematiek

- Aandeel huishoudens dat gebruik maakt van schuldhulpverlening
- Aandeel huishoudens met huurachterstanden
- Aandeel huishoudens met schulden
- Aandeel huishoudens met betaalachterstanden op energierekening van Essent?
- Aandeel huishoudens met betaalachterstanden bij postorderbedrijven?

Het aandeel huishoudens dat mee kan doen aan sociale activiteiten.

- Aandeel huishoudens dat deelneemt aan sociale activiteiten
- Aandeel kinderen dat deelneemt aan sport
- Aandeel kinderen dat deelneemt aan (andere) buitenschoolse activiteiten (of lid is van een vereniging).
- Aandeel kinderen dat naar kinderopvang/peuterspeelzalen gaat?
- Aandeel huishoudens/kinderen dat gebruik maakt van de meedoenregeling.
- Aandeel huishoudens dat het gevoel heeft niet mee te kunnen doen in de maatschappij.

VR0M

Directoraat-Generaal Wonen, Wijken en Integratie
Directie Stad en Regio
Cluster Zuid

Rijnstraat 8
Postbus 30941
2500 GX Den Haag
Interne postcode 210

Het College van burgemeester en wethouders
van Tilburg
Postbus 90155
5000 LH Tilburg

mr. P.J.A. Savelkouts
Telefoon 070-3391700
Fax 070-3392077
www.vrom.nl

Krachtwijken

Datum Kenmerk
31 MEI 2007 DGW/SR2007009655

Geacht College,

Bij mailbericht van 22 maart 2007 heeft u mij bericht dat u in het kader van het Project Krachtwijken de voorkeur geeft aan een selectie van de wijken Kruidenbuurt en Stokhasselt boven de wijk Korvel. Op 27 maart 2007 heeft wethouder Hamming telefonisch laten weten dat uw College uiteindelijk de voorkeur geeft aan de Kruidenbuurt. U heeft uw verzoek onderbouwd met het Gegevensboek Kruidenbuurt en een Sociale Analyse in 3 Tilburgse wijken.

Ik heb de wijk Kruidenbuurt op basis van de door mij voor de 40 wijken gehanteerde indicatoren vergeleken met de wijk Korvel en met de andere geselecteerde wijken. Daarbij heb ik voor zover beschikbaar ook het door u aangeleverd materiaal gebruikt om tot een zo volledig mogelijk oordeel te komen. Deze vergelijking geeft mij geen aanleiding de wijk Kruidenbuurt aan de 40 geselecteerde wijken toe te voegen.

Voor een nadere uitleg van het gevolgde proces en het vervolg ervan verwijs ik u naar mijn brief aan de Tweede Kamer van 24 april (2006-2007 30.995 nr. 2).

Ik heb in het Algemeen Overleg met de Tweede Kamer op 26 april j.l. alsmede in mijn brief aan de Tweede Kamer (2006-2007 30995, nr 2) laten weten dat ik het voornemen heb om – binnen de randvoorwaarden dat voldoende budget voor de wijkenaanpak in de geselecteerde wijken beschikbaar komt – een zeer beperkt deel van de middelen te reserveren voor de aanpak van de problematiek buiten de geselecteerde wijken. Voorop staat dat het moet gaan om wijken met een cumulatie van problemen waar de algemene leefbaarheidsproblematiek in elk geval op onderdelen vergelijkbaar is met de gemiddelde problematiek in de geselecteerde wijken. Tevens zal ik voorstellen doen hoe de leerervaringen en best practices van de 40 wijkenaanpak gedeeld kunnen worden met alle gemeenten die daar hun voordeel mee kunnen doen. In het Actieplan Krachtwijken, dat ik van plan ben rond de zomer aan de Tweede Kamer te sturen, zal dit vervolgetraject worden geschetst.

Ministerie van VROM →

staat voor ruimte, wonen, milieu en rijksgebouwen. Beleid maken, uitvoeren en handhaven. Nederland is klein. Denk groot.

→

Tijdens het selectieproces heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen wethouder Hamming en de toenmalige Directeur-Generaal Wonen, mw. Mr. Drs. A.W.H. Bertram. In dit overleg is afgesproken dat de gemeente Tilburg in aanmerking komt voor het bovengenoemde arrangement van voorstellen omtrent de leerervaringen en best practices, en vanuit mijn ministerie hulp mag verwachten in zowel financiële zin als in de vorm van ondersteuning en betrokkenheid.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer mr. P.J.A. Savelkouls, accountmanager van het Directoraat Generaal Wonen, Wijken en Integratie; telefoon 06-52043773.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
de Minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar

Intentieverklaring Rijk - gemeente Tilburg over wijkaanpak

Partijen:

- de Minister voor Wonen, Wijken en Integratie, mevrouw drs. Ella Vogelaar, handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, hierna te noemen 'de Minister';
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tilburg, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Tilburg, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de burgemeester

In aanmerking nemende dat:

- Tilburg een lange traditie heeft van een gecombineerde stedelijke en wijkgerichte aanpak;
- de gemeente en maatschappelijke partners in Tilburg fors en vernieuwend investeren op fysiek en sociaal terrein;
- Tilburg vanwege deze inzet geen wijken kent die voldoen aan de criteria voor de 40- wijken-aanpak van de Minister, maar wel grote inspanningen moet leveren om terugval (van de leefbaarheid) in een aantal wijken te voorkomen;
- de Minister aandachtswijken wil versterken;
- de gemeente Tilburg de volgende vijf wijken een impuls wil geven: Kruidenbuurt, Stokhasselt, Groenewoud, Trouwlaan/Uitvindersbuurt en Groeseind/Hoefstraat;
- en verwijzend naar de toelichting bij deze intentieverklaring;

Spreken de intentie uit:

- dat de gemeente Tilburg en de maatschappelijke partners vanuit reguliere geldstromen investeren in de vijf impuls wijken op het vlak van wonen/ woonomgeving, werken en inkomen, armoede, leren en opgroeien, integreren en veiligheid;
- dat wanneer de knelpuntenregeling wijkenaanpak van kracht is, de minister bereid is om binnen de kaders van die regeling in overleg met de gemeente concrete afspraken te maken over het beschikbaar stellen van middelen;
- dat de gemeente in 10 jaar het percentage werklozen in de impuls wijken terug zal brengen naar het stedelijke niveau van werkloosheid;
- dat de gemeente in 10 jaar de achterstand van kinderen op het gebied van taal, onderwijs en sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling weg zal nemen in de impuls wijken

Waarbij de gemeente Tilburg een concreet plan zal opstellen met:

- concrete resultaten die bereikt moeten worden in de vijf impuls wijken op het gebied van wonen, werken, armoede en inkomen, leren en opgroeien, integreren en veiligheid;
- de concrete resultaten die bereikt worden dankzij de extra inzet van het Rijk;
- de uitwerking van aanpak op de thema's jeugd en werk in de vijf wijken in zowel fysieke als vernieuwende sociale projecten;
- de bijdragen van de gemeente, de maatschappelijke partners in de stad en van het Rijk.

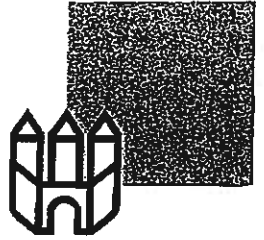
Aldus overeengekomen op 12 november 2007 te Tilburg

de Minister voor Wonen, Wijken en Integratie.

drs. Ella Vogelaar

de gemeente Tilburg,
namens deze,
de burgemeester

dr. R.I. Vreeman

Toelichting op de wijkaanpak in Tilburg: integraal, preventief en innovatief

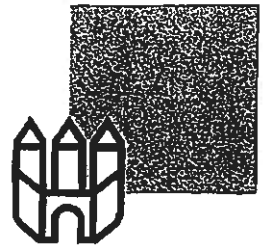
Tilburg kent een lange traditie van stedelijke inzet in combinatie met wijkgericht werken. Daardoor heeft Tilburg geen wijken die de Minister erkend heeft in haar plan voor de Krachtwijken. De aanpak in Tilburg onderscheidt zich van andere steden door de reeds jarenlange inzet op herstructurering en op veiligheid, gecombineerd met een sociale agenda en met nadruk op de urgentiewijken. Wij denken dat andere steden hiervan kunnen leren en willen kennis en ervaring hiervoor beschikbaar stellen. Toch is er in Tilburg nog volop inzet nodig om de wijken leefbaar te houden; de bereikte situatie is en blijft fragiel en het gaat nu om het bereiken van de moeilijkste problematieken. Daarom doet Tilburg een beroep op de Minister voor een extra investering op het brede vlak van leefbaarheid. Wij vragen niet om het instellen van een projectencarroussel, maar om een langdurige ondersteuning op dit thema..

Er is al veel op orde in Tilburg

Al jaren is veiligheid een speerpunt. Het rapport van de commissie Fijnaut leverde de basis voor een omvangrijk en vernieuwend maatregelenprogramma. Dit heeft geleid tot landelijk bekend geworden projecten, zoals het Veiligheidshuis en de wijkgerichte aanpak in urgentiegebieden. Tilburg investeert fors in zowel preventie als repressie. Die aanpak wordt de komende jaren doorgezet met investering in jeugd (Centrum Jeugd en Gezin) en volwassenen (Zorghuis voor meervoudige problematiek). Op deze manier wordt de link gelegd tussen veiligheidsbeleid en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Tilburg wil een stevig pakket aan basisvoorzieningen op het gebied van wonen, welzijn en zorg (blijven) bieden in de hele stad. Door de juiste randvoorwaarden te scheppen voor actief burgerschap ("Actieve stad") en door extra ondersteuning aan kwetsbare groepen, zoals mensen met een verslaving of psychiatrische beperking ("Ondersteunende stad"). Belangrijk onderdeel van het Wmo-beleidskader is de inrichting van woonzorgservicezones in alle wijken, waardoor mensen met beperkingen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. In deze woonzorgservicezones zijn voldoende toegankelijke woningen, zorgposten en ontmoetingsgelegenheden nodig.

Bovenop de stedelijke basisvoorzieningen is extra inzet nodig in vijf *impulswijken* waar sociaal-economische problemen zich opstapelen. Om de problemen bij de basis aan te kunnen pakken, zijn met name sociaaleconomische thema's tot speerpunten gekozen: jeugd & gezin, werk en armoedebestrijding. Tilburg pakt deze speerpunten integraal aan. Bijvoorbeeld door het effect van inburgeringscursussen en werktrajecten te vergroten via vrijwilligerswerk en taalontmoetingen.

Al die voorzieningen zouden niet mogelijk zijn zonder de Tilburgers zelf en de partners in de stad. Sinds jaar en dag trekt de gemeente Tilburg samen op met tal van bewoners(organisaties) en instellingen. Zo zijn er tal van herstructureringsprojecten, waarin de Tilburgse corporaties hebben geïnvesteerd en waar de gemeente de leefbaarheid heeft aangepakt. De woonvoorzieningen in Tilburg zien er daardoor in het algemeen goed uit. In enkele wijken is nog een verdere verbetering van de fysieke structuur nodig. Daarnaast wil Tilburg vooral investeren in oplossingen voor sociale problematiek.

Vernieuwende aanpak

Tilburg kiest voor een innovatieve aanpak. Hieronder geven we een aantal voorbeelden.

1. De kracht van bewoners en resultaatgericht werken

Tilburg heeft goede ervaringen met Result Based Accountability (RBA) in de Kruidenbuurt en wil deze werkwijze verder uitbreiden. RBA is een wijkgerichte en gegevensgerichte benadering met de volgende kenmerken:

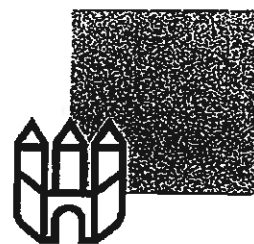
- Buurtbewoners bepalen gezamenlijk met instellingen aan welke dromen en problemen ze willen gaan werken;
- Het gaat om gezamenlijke, eenvoudig geformuleerde doelen waaraan iedereen vanuit zijn eigen rol, een bijdrage levert (bewoners, instellingen, gemeente). Alle partners, inclusief de bewoners, zijn medeverantwoordelijk voor het behalen van de gestelde doelen. Voorbeelden van doelen zijn: elk huishouden heeft minimaal één kostwinner, een betere woordenschat van kinderen van 4 jaar, minder jeugdaders, minder huishoudens met schulden, minder werklozen;
- De doelen worden meetbaar geformuleerd en onderbouwd met goed en periodiek geactualiseerd cijfermateriaal, afkomstig van diverse instellingen en zonodig aangevuld met extra onderzoeksmateriaal;
- De betrokken buurtbewoners moeten een afspiegeling vormen van de buurt, dus ook van bijvoorbeeld allochtone moeders en jongeren;
- Het team van bewoners, instellingen en gemeente legt jaarlijks aan elkaar rekenschap af over de resultaten van de inspanningen;
- Volhouden: trek een langdurige periode (bijv. 10 jaar) uit om een doel te bereiken.

2. Crossroads

Crossroads is een project voor jongeren tussen 12 en 16 jaar, die in voorarrest hebben gezeten of in aanmerking komen om uit huis geplaatst te worden. Het is voor deze jongeren een alternatief voor de jeugdgevangenis of voor plaatsing in een jeugdinstelling. Sinds de start in oktober 2006 zijn zestien jongeren geplaatst. Vijf van hen haakten voortijdig af of moesten weg. Het project biedt een jaar lang intensieve en gestructureerde dagbesteding van acht uur s' ochtends tot acht uur s' avonds: school en werk, maar ook sport, creativiteit en gezamenlijk koken, eten en schoonmaken. In Crossroads werken instellingen in de jeugdzorg, speciaal onderwijs, ROC, jeugdreclassering, veiligheidshuis en gemeente nauw samen

3. Hall of Fame

Tilburg kent een bijzondere vorm van jongerenparticipatie: de Hall of Fame. De Hall of Fame is ontstaan uit het idee van de Jongerenambassadeurs voor een eigen gebouw, waarin jongeren hun eigen ding kunnen doen (skaten, graffiti, streetdance). De gemeente heeft een voormalige fabriek in het centrum beschikbaar gesteld en vanaf dat moment bleek de opmars van een serieuze culturele en maatschappelijke voorziening voor en door jongeren niet meer te stuiten. De Hall of Fame voorziet in een behoefte. Dit jaar hebben bijna 5.000 scholieren van alle middelbare scholen in Tilburg verschillende workshops gevolgd. De skatehal heeft onlangs zijn 880 skater verwelkomd en inmiddels zijn er ook diverse jonge ondernemers van start gegaan. De rol van gemeente heeft zich beperkt tot ondersteuning daar waar nodig. De Hall of Fame is ontstaan door dromen van jongeren serieus te nemen.

4. Premie op actie

Een belangrijk uitgangspunt van het Tilburgse college in haar Algemeen Beleidsplan *Actief, Buurtgericht, Creatief* is 'premie op actie'. Het college vindt het belangrijk dat mensen meedoen aan de Tilburgse samenleving, zich daar deelgenoot van voelen en zich thuis voelen in Tilburg. De gemeente ondersteunt dit door bewoners en professionals steun te bieden als daarom gevraagd wordt, rugdekking te geven als dat nodig is en door premie op actie te zetten. Deze houding, die een beloning inhoudt van actief gedrag, heeft veel kracht in de wijken gemobiliseerd. Een voorbeeld vormen de buurtbudgetten van *Verrijk je wijk*. De buurtbudgetten, in totaal is er zo'n € 1 miljoen per jaar beschikbaar, mogen de wijkorganisaties vrij besteden aan bewonersinitiatieven. De gemeente stelt geen regels. De afgelopen jaren heeft dit ruim 800 projecten opgeleverd.

5. Achter de voordeur

Veel sociale problemen zijn complex en verborgen achter de voordeuren van gezinnen. Daar kun je alleen wat aan doen met een outreachende en vindplaatsgerichte benadering. In enkele flats waar problemen zich opstapelen, worden huis-aan-huis bezoeken gehouden door een bewonersadviseur. Tilburg gebruikt hiervoor het zogenaamde 'saté-prikker-model', waarbij per gezin één organisatie de regie voert door alle problemen in dat gezin te inventariseren en samen met andere hulp- en dienstverleners te zorgen voor een gezamenlijke - elkaar versterkende - oplossing.

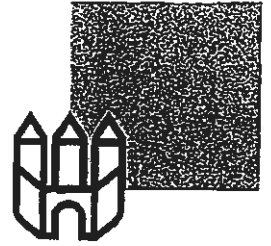
Verder kennen de meeste Tilburgse wijken al jaren een buurtregie-overleg, waarin concrete afspraken (wie doet wat) worden gemaakt over de aanpak van individuele probleemsituaties. Vanuit buurtregie wordt een link gelegd met het stedelijke Veiligheidshuis. Binnenkort worden buurtregie en Veiligheidshuis aangevuld met het Centrum Jeugd en gezin en het Zorghuis, zodat ook een integrale gezinsgerichte benadering op het gebied van zorg en preventie invulling krijgt

6. Actieve partners in de stad

De woningcorporaties hebben, in een aantal gevallen met zorg- en welzijnsinstellingen en gemeente, initiatieven genomen om te investeren in de leefbaarheid in de stad. Zo coördineert de Stichting Symphonie de begeleiding van mensen met meervoudige en complexe problemen op gebied van zorg, verslaving en wonen; het project 'Kan Wél' stimuleert bewonersinitiatieven met middelen en ondersteuning om hun wijk leefbaar te maken; en het project 'Werken aan de stad' financiert onder andere een floormanager in de wijk Stokhasselt, die met bewoners werkt aan de wijk.

Extra inzet nodig op jeugd en onderwijs en werk

Jeugd & onderwijs en werk zijn speerpunten in alle vijf de impuls wijken. Dat zijn essentiële elementen, die de bewoners hebben aangegeven, en die de Tilburgse aanpak compleet en effectief maken. Op deze elementen zal Tilburg langdurige inzet plegen. In het nog uit te werken concrete plan zal onder andere de volgende mogelijke inzet onderzocht worden:

1. Werkgelegenheid

Tilburg kent een redelijk succesvol werkgelegenheidsbeleid. Het werkloosheidspercentage is naar landelijke maatstaven relatief laag (5%). De afgelopen jaren was de uitstroom bij Sociale Zaken hoog. Het is nu de kunst om te zorgen dat de groep uitkeringsgerechtigden met de minste kansen gaan participeren en zo mogelijk betaald werk krijgen. Een succesvol voorbeeld hiervan is het project Woonzorgservice in de Wijk. De 'moeilijke' groep werklozen concentreert zich in de impuls wijken, met name in Stokhasselt en de Kruidenbuurt, waar het werkloosheidspercentage twee keer zo hoog is als het stedelijk gemiddelde. Om de werkloosheid in de impuls wijken naar beneden te brengen dient aan de stedelijke trajecten een gerichte benadering van werklozen in deze wijken toegevoegd te worden. Ideeën zijn:

- Aanstellen van vijf 'linking-pins' tussen Sociale Zaken/CWI en de vijf impuls wijken gedurende tien jaren. Deze 'verbindingspersonen' hebben tot doel potenties en belemmeringen van mensen in de wijk zonder werk te inventariseren en te koppelen aan bestaande en nieuwe initiatieven op het gebied van activering, participatiebanen, gesubsidieerd en betaald werk en nieuwe diensten, zoals een buurtbeheerbedrijf. Het gaat hier om een extra en andere inzet die komt bovenop de reguliere aanpak.
- Ontwikkelen van een verbeterde ketensamenwerking op wijkniveau en stedelijk niveau, waardoor effectiever aangesloten kan worden bij de reeds ontwikkelde stedelijke re-integratie-instrumenten en het gemeentelijk armoedebeleid.

2. Jeugd & onderwijs

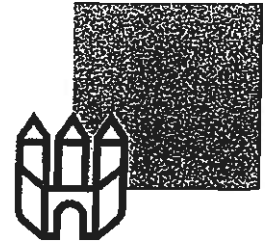
De ambitie van het Tilburgse jeugdbeleid is participatie van alle jongeren. Alle jeugdigen moeten op (kunnen) groeien tot zelfstandige burgers. Niet alleen in economisch opzicht, zij moeten ook op andere terreinen maatschappelijk participeren en voor zichzelf en anderen kunnen zorgen.

De inzet van de Centra voor Jeugd en Gezin in Tilburg is zorg dichtbij gezinnen, het kind/gezin centraal, er eerder bij willen zijn (vroeg beginnen) en onderwijs is anker (basisvoorziening). Zo krijgen we een sterke gemeentelijke regie. Zaak is om vanuit de verschillende invalshoeken en instellingen te komen tot snellere en betere hulp aan jeugdigen en hun ouders.

Scholen en voorschoolse voorzieningen doen hun best om kinderen met achterstanden te begeleiden naar een hoger niveau, maar wij constateren bijvoorbeeld in de Kruidenbuurt dat de kinderen die uitstromen nog steeds achterstanden hebben vergeleken met leeftijdgenoten. Daarom willen wij extra investeren in de begeleiding op de voorschoolse voorzieningen en de scholen voor basisonderwijs in de vijf impuls wijken.

Voor de concretisering van de jeugd&onderwijsaanpak in de vijf impuls wijken worden onder andere de volgende mogelijkheden onderzocht:

- Een actieve benadering van alle gezinnen waarbij bij de kinderen vier of meer risico's zijn gesignaleerd (in de vijf impuls wijken wonen 800 peuters, van wie bij ongeveer 300 sprake is van vier of meer risicofactoren). Voor deze kinderen en ouders wordt een plan op maat ontwikkeld, waarbij educatie, zorg en welzijn in samenhang worden bekeken en waarbij onmiddellijk kan worden gehandeld.
- Het inbrengen van extra contactmomenten met de Jeugdgezondheidszorg voor kinderen tussen de 4 en 5,5 jaar;
- Een gezinsvertrouwenspersoon en Wrap Around Care (= niet meer loslaten). Wrap Around Care is een evidence-based methode voor gezinsbegeleiding, maar vooral een methode om diensten, hulp, behandeling, wonen en

civielrechtelijke en strafrechtelijke elementen in één geïntegreerde aanpak, ontworpen voor één specifiek gezin, te organiseren en te coördineren.

- Opvoedingsondersteuning volgens Triple P (positief pedagogisch programma). Triple P is een laagdrempelig, integraal programma met als doel (ernstige) emotionele en gedragsproblemen bij kinderen te voorkomen door het bevorderen van competent ouderschap;
- Achterstandsbegeleiding in voorschoolse voorzieningen en basisonderwijs: ruimte om te experimenteren en middelen om dit te doen;
- Een jeugdsportvoorziening/hal in de Kruidenbuurt. In deze wijk wordt een multifunctionele accommodatie gepland met een aantal sociale voorzieningen, inclusief een sporthal waar de jeugd uit de wijk kan sporten.
- Een jeugdsportvoorziening en zwembad in Noord. Dit sportcentrum wordt een zeer belangrijke wijkvoorziening met maatschappelijke betekenis voor een groot deel van de stad. Bij de ontwikkeling hiervan is veel aandacht besteed aan de wensen van jeugdigen en van allochtonen.

3. Ontwikkel- en leereffecten/kennisverspreiding

Tilburg wil inzetten op het verspreiden van kennis van succesvolle aanpakken:

- het uitrollen van de RBA aanpak over meerdere wijken en kennis en ervaring hierover verspreiden ten behoeve van andere gemeenten, onder andere via een handboek RBA
- in samenwerking met de Universiteit van Tilburg, Fontys hogescholen en Avans hogescholen het sociale ontwerp voor de impuls wijken vorm geven.

TILBURG AKKOORD

Convenant Wijkimpuls

Doel akkoord

In de Visie op welzijn 2008-2011 'Kansrijke stad, Vitale wijken' is een vijftal Impulswijken benoemd. Te weten: Stokhasselt, Kruidenbuurt, Groenewoud, Groeseind-Hoefstraat en Trouwlaan-Uitvindiersbuurt. Tilburg geeft een extra impuls aan deze wijken die dit hard nodig hebben. Dit gebeurt in de vorm van een geconcentreerde aanpak, op thema's die het afgelopen jaar door bewoners zelf zijn benoemd: werk, inkomen en onderwijs.

De deelnemende partijen verbinden zich door het sluiten van het akkoord aan de ambities van de impulswijken:

- 1 jongeren doen het goed op school en halen een diploma;
- 2 elk huishouden heeft een kostwinner;
- 3 inwoners leven boven de armoedegrens.

Partijen verklaren zich bereid om gedurende langere tijd gezamenlijk op basis van het besluit van het college van Burgemeester en Wethouders van 1 juli 2008 (Vaststelling ambities en proces wijkimpuls) de schouders eronder te zetten om concrete en blijvende resultaten te bereiken. Uitgangspunt daarbij is voortdurende afstemming met en betrokkenheid van bewoners, huurders en partners uit en in de impulswijken

De vier organisaties komen het volgende overeen:

- Tot en met 1 maart 2019 stellen partijen minimaal € 9 miljoen beschikbaar ten behoeve van het realiseren van de genoemde ambities. De Gemeente draagt € 1 miljoen bij. De corporaties dragen gezamenlijk € 3 miljoen bij. Verder draagt de gemeente nog te verkrijgen (en deels geormerkte) middelen van de provincie Noord-Brabant en het Ministerie van WWI bij. Hierbij wordt er van uitgegaan dat provincie en ministerie samen minstens € 5 miljoen beschikbaar zullen stellen.
- De bijdrage per corporatie bestaat uit een vast deel (€ 0,5 miljoen) aangevuld met een bijdrage afhankelijk van het aantal woningen van de betreffende corporatie in de vijf wijken. Hoe groter het aantal woningen in de vijf wijken, hoe groter de bijdrage.
- Er komt één gemandateerde commissie die de aanvragen beoordeelt, toekent of afwijst. De commissie bestaat uit een vertegenwoordiging van elk van de drie corporaties en de Gemeente Tilburg. In de twee wijken waar de MOM actief is, heeft de MOM-manager een advies- en aanjaagfunctie. In de overige wijken, zal deze rol door de gebiedsteams ingevuld worden.
- Ook vastzittende processen/projecten kunnen door de commissie losgetrokken worden. Hierover worden nog nadere afspraken gemaakt.
- De aanvragen moeten passen binnen de intentie van de wijkimpulsplannen en een bijdrage leveren aan de daarin geformuleerde doelstellingen. Het betreft hierbij aanvragen voor nieuwe en/of aanvullende initiatieven waarvoor reguliere middelen onvoldoende aanwezig zijn of ontbreken
- De werkwijze rondom de beoordeling van aanvragen en andere procedurele aspecten, worden in een nader te ontwikkelen huishoudelijk reglement vastgelegd. Het reglement vormt integraal onderdeel van dit convenant.
- De looptijd van dit convenant is 10 jaar. Het convenant gaat in op 1 maart 2009

De gemeente Tilburg, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder G. Mevis, daartoe gemachtigd door de burgemeester, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van Burgemeester en Wethouders d d 3 februari 2009.

J. Dunnewijk, Bestuurder WonenBreborg

R. Vinke, Bestuurder TBV Wonen

O. van der Meulen, Bestuurder Tiwos

Tilburg, 6 februari 2009.